

آزمون های آزمایشی

@konkurbanks

پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	سؤالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه: ۲
رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۵/۲۸	ساعت شروع: ۹ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۲	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		
ردیف	سوالات (پاسخنامه دارد)		
	نمره		

۱	<p><u>تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:</u></p> <p>الف) وجود، وجه اختصاصی موجودات و ماهیت، وجه مشترک آنها است.</p> <p>ب) یکی از معیارهای زندگی معنا دار، اعتبار داشتن آرمان های مقدس و فراتر از زندگی مادی است.</p> <p>ج) فیلسوفان و حکمای دوره دوم حاکمیت کلیسا، عقل را عامل تضعیف ایمان می دانستند.</p> <p>د) کتاب «قانون» ابن سینا، یک دایره المعارف عظیم علمی و فلسفی است.</p> <p>ه) بنیادی ترین اصل فلسفی ملاصدرا، «اصالت وجود» می باشد.</p> <p>و) کتاب «شیعه» و «رسالت تشیع»، حاصل مذاکرات علامه طباطبائی با هانری گربن است.</p>	۱/۵						
۲	<p><u>جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:</u></p> <p>الف) همه ممکن الوجودها که در حال حاضر موجود هستند، به واسطه علت هایشان، شده اند.</p> <p>ب) افلاطون برای اشاره به ذات خداوند از واژه و برای خداوند در مرتبه خلق جهان، لفظ را به کار می برد.</p> <p>ج) شیخ اشراق به جای مفهوم «وجود» از مفهوم «.....» در فرهنگ فلسفی خود استفاده کرده است.</p> <p>د) علامه طباطبائی روش تفسیری قرآن به قرآن را از استاد خود، آموخت.</p>	۱/۲۵						
۳	<p><u>گزینه مناسب را انتخاب کنید:</u></p> <p>الف) کدام مورد، از مصادیق رابطه علیت می باشد؟</p> <p>۱- حرارت و سوزاندن</p> <p>۲- دوستی بین دو نفر</p> <p>ب) کدام فیلسوف مسلمان، از بزرگ ترین حکمای مشاء محسوب می شود؟</p> <p>۱- کندی</p> <p>۲- ابن سینا</p> <p>ج) مباحث «علم النفس» و «معاد» در کتاب اسفار اربعه ملاصدرا، با کدام سفر عرفانی مطابقت دارد؟</p> <p>۱- سفر در خلق با حق</p> <p>۲- سفر از خلق به حق</p>	۰/۷۵						
۴	<p>هر یک از موارد ذکر شده در جدول، واجب الوجود هستند یا ممکن الوجود یا ممتنع الوجود؟</p> <table border="1"> <tr> <td>شیرین شور</td><td>فضا پیما</td><td>هندوانه</td></tr> <tr> <td>الف:</td><td>ب:</td><td>ج:</td></tr> </table>	شیرین شور	فضا پیما	هندوانه	الف:	ب:	ج:	۰/۷۵
شیرین شور	فضا پیما	هندوانه						
الف:	ب:	ج:						
۵	<p>هر یک از گزاره های زیر با نظر کدام فیلسوف در مورد خداوند، ارتباط دارد؟</p> <p>الف) ضرورت وجود خدا از طریق اخلاق و وظایف اخلاقی قابل اثبات است.</p> <p>ب) تصور من از یک موجود نامتناهی، از خود من و هیچ موجود متناهی دیگر نیست.</p> <p>ج) وجود حرکت در عالم، نیازمند محرکی است که خود آن، نامتحرک است.</p> <p>د) ایمان، هدیه ای الهی است که خداوند به انسان مومن می بخشد.</p> <p>۱- افلاطون</p> <p>۲- کرگور</p> <p>۳- دکارت</p> <p>۴- ارسطو</p> <p>۵- کانت</p>	۱						

ادامه سؤال ها در صفحه دوم

پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	سؤالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه: ۲
رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۵/۲۸	ساعت شروع: ۹ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۲	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		
ردیف	سوالات (پاسخنامه دارد)		
	نمره		

به سؤال‌های زیر پاسخ کوتاه بدهید:

۶	عبارت‌های زیر در باره منشأ درک و پذیرش رابطه علیت، دیدگاه کدام فیلسوف یا گروه است؟ (الف) انسان از طریق حس، توالی یا هم‌زمانی پدیده‌ها را مشاهده می‌کند و رابطه ضروری بین علت و معلول را در می‌یابد. (ب) ذهن انسان پس از درک «اصل امتناع اجتماع نقیضین» می‌فهمد که حوادث خود به خود رخ نمی‌دهند.	۰/۵
۷	دو معنا و کاربرد عقل از نظر فلاسفه را نام ببرید.	۰/۵
۸	هر یک از گزاره‌های زیر بیانگر علم نظری است یا علم عملی؟ (الف) نسبت به یکدیگر مهربان باشیم. (ب) همه فلزات رسانا هستند. (ج) نباید عهد و پیمان خود را بشکنیم.	۰/۷۵
۹	مخالفت با عقل در جهان اسلام به دو شکل صورت گرفت، آنها را بنویسید.	۱
۱۰	به ترتیب «درک مفاهیم و قضایای بدیهی» و «کسب دانش‌ها» به کدام مرحله از مراحل رشد و تکامل عقلی انسان مربوط است؟	۰/۵
۱۱	فیلسوفان مسلمان علاوه بر استدلال عقلی، از چه ابزارهای معرفتی برای رسیدن به حقیقت استفاده می‌کنند؟	۰/۵
۱۲	سهروردی اصطلاح «حکیم متأله» را برای چه کسانی به کار می‌برد؟	۰/۵
۱۳	دو مورد از منابع حکمت متعالیه را نام ببرید.	۰/۵

به سؤال‌های زیر پاسخ کامل بدهید:

۱۴	چرا حمل وجود بر «درخت» به دلیل نیاز دارد؟ توضیح دهید.	۰/۷۵
۱۵	«اصل سنخیت علت و معلول» را با ذکر مثال تعریف کنید.	۰/۷۵
۱۶	با توجه به معنای «سوم اتفاق»، دیدگاه دو دسته از فلاسفه که برای جهان و انسان هدف و غایت قائلند را بیان کنید.	۱
۱۷	ملاصدرا از طریق نظریه «فقر وجودی» (امکان فقری) چگونه وجود خداوند را اثبات می‌کند؟	۰/۷۵
۱۸	نظریه دیوید هیوم و دکارت درباره جایگاه و اعتبار عقل را باهم مقایسه کنید.	۱/۵
۱۹	از نظر فلاسفه اسلامی، عقل فعال چه وظیفه‌ای دارد؟ آن را توضیح دهید.	۱
۲۰	فارابی «مدینه فاضله» را چگونه توصیف می‌کند و چه ویژگی‌هایی برای ریاست مدینه در نظر می‌گیرد؟ (دو ویژگی کافی است).	۱/۲۵
۲۱	ابن سینا ضروری همچون سیل و زلزله و پرمردگی گیاهان را در عالم طبیعت چگونه تحلیل می‌کند؟	۱
۲۲	ملاصدرا با توجه به کدام اصل از اصول حکمت متعالیه، تعدد و تکثر موجودات را در عالم هستی تبیین می‌کند؟ شرح دهید.	۱
۲۳	کسانی که به سبک زندگی معیوب و ناسالمی رسیده‌اند، چه نظام فکری و عملی را انتخاب کرده‌اند؟ توضیح دهید.	۱

سربلند و پیروز باشید .

جمع نمره ۲۰

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۹ صبح	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲	تاریخ آزمون: ۱۴۰۲ / ۵ / ۲۸	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج کشور در شهریور ماه سال ۱۴۰۲				
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir				
ردیف	راهنمای تصحیح			
نمره				
۱	الف) غلط (ص ۳) د) غلط (ص ۸۰)	ب) صحیح (ص ۴۸) ه) صحیح (ص ۹۲)	ج) غلط (ص ۵۶) و) صحیح (ص ۱۰۶)	۱/۵ (هر مورد ۰/۲۵)
۲	الف) واجب الوجود بالغیر (ص ۱۲) ج) نور (ص ۸۴)	ب) مثال خیر - صانع (دمیورژ) (ص ۳۲) د) میرزا علی آقا قاضی (ص ۱۰۳)	۱/۲۵ (هر مورد ۰/۲۵)	
۳	الف) ۱- حرارت و سوزاندن (ص ۱۴) ج) ۱- سفر در خلق با حق (سفر چهارم) (ص ۹۱)	ب) ۲- ابن سینا (ص ۷۴)	۰/۷۵ (هر مورد ۰/۲۵)	
۴	الف) ممتنع الوجود ب) ممکن الوجود ج) ممکن الوجود (ص ۱۱-۱۲)	۰/۷۵ (هر مورد ۰/۲۵)		
۵	الف) ۵- کانت (ص ۳۶) ج) ۴- ارسطو (ص ۳۴)	ب) ۳- دکارت (ص ۳۵) د) ۲- کرکگور (ص ۳۸)	۱ (هر مورد ۰/۲۵)	
۶	الف) تجربه گرایان (ص ۱۶)	ب) فیلسوفان مسلمان (ص ۱۷)	۰/۵ (هر مورد ۰/۲۵)	
۷	۱- عقل به عنوان دستگاه تفکر و استدلال (ص ۵۳) ۲- عقل به عنوان موجودی متعالی و برتر از ماده (ص ۵۴)	۰/۵ (هر مورد ۰/۲۵)		
۸	الف) علم عملی ب) علم نظری ج) علم عملی (ص ۵۵)	۰/۷۵ (هر مورد ۰/۲۵)		
۹	۱- محدود کردن دایره و اعتبار و کارآمدی عقل در عین پذیرش آن ۲- مخالفت با فلسفه و منطق تحت عنوان دستاوردی یونانی و غیر اسلامی (ص ۶۰)	۱ (هر مورد ۰/۵)		
۱۰	عقل بالملکه - عقل بالفعل (ص ۶۴-۶۵)	۰/۵ (هر مورد ۰/۲۵)		
۱۱	حس - شهود (وحی) (ص ۶۶)	۰/۵ (هر مورد ۰/۲۵)		
۱۲	کسانی که هم در صور برهانی به کمال رسیده اند - هم به اشراق و عرفان دست یافته اند. (ص ۸۵)	۰/۵ (هر مورد ۰/۲۵)		
۱۳	فلسفه مشاء - حکمت اشراق - عرفان اسلامی - تعالیم قرآن کریم و احادیث (ذکر دو مورد کافی است). (ص ۹۱)	۰/۵ (هر مورد ۰/۲۵)		
۱۴	زیرا وجود، از اجزای تعریفی درخت نمی باشد. ۰/۲۵ بیانگر ذات و حقیقت درخت نیست. ۰/۲۵ از آن جدایی پذیر است. (ص ۵)	۰/۷۵		
۱۵	هر علتی معلول خاص خودش را پدید می آورد. ۰/۲۵ هر معلولی از علت خاصی صادر می شود. ۰/۲۵ مثلا آتش می سوزاند. (یا هر مثال درست دیگر) (ص ۱۸)	۰/۷۵		
۱۶	یک دسته از فلاسفه که برای جهان علت نخستین و آفریننده را اثبات می کنند، معتقدند همه حوادث جهان از ابتدا تا کنون و در آینده در جهت یک هدف و غایت از پیش تعیین شده قرار دارند. (یا جهانی که ما در آن زندگی می کنیم به سوی کمال خود در حرکت است و مرحله به مرحله کاملتر می شود). ۰/۵			

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۹ صبح	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲	تاریخ آزمون: ۱۴۰۲ / ۵ / ۲۸	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج کشور در شهریور ماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		
ردیف	راهنمای تصحیح			نمره
	دسته دوم فیلسوفانی هستند که در عین انکار خداوند، می خواهند برای جهان و انسان هدف و غایت تعیین کنند. (آنان معتقدند جهان به سمت یک غایت برتر در حرکت است و روز به روز کاملتر می شود و به غایت خود نزدیکتر می شود.) ۰/۵ (ص ۲۵-۲۶)			
۱۷	موجودات پیرامون ما وجودشان عین وابستگی و نیاز است. ۰/۲۵ موجودات وابسته و نیازمند باید به وجودی متصل باشند که آن موجود بی نیاز باشد. ۰/۲۵ پس موجودات این جهان وابسته به وجودی بی نیاز و غیروابسته هستند. ۰/۲۵ (ص ۴۶)			۰/۷۵
۱۸	هیوم، تجربه را تنها راه رسیدن انسان به دانش و معرفت می دانست و کاملاً از عقل گرایان جدا شد. ۰/۵ دکارت به همه توانایی های عقل، مانند بدیهیات عقل، استدلال های عقلی محض و نیز تجربه توجه داشت. ۰/۵ او معتقد بود که عقل می تواند وجود خدا، نفس مجرد و غیر مادی انسان و اختیار او را اثبات کند. ۰/۵ (ص ۵۷)			۱/۵
۱۹	این عقل عامل فیض رسانی به عقل انسانهاست. ۰/۲۵ تمام ادراکات و دانش های انسان به مدد این عقل صورت می گیرد. ۰/۲۵ به واسطه این عقل است که انسان مفاهیم کلی را می فهمد و درک می کند. ۰/۲۵ البته این مدرسانی در باطن وجود انسان صورت می گیرد و برای خود انسان محسوس نیست. ۰/۲۵ (ص ۶۳)			۱
۲۰	مدینه فاضله، مدینه ای است که مردم آن به اموری مشغول هستند ۰/۲۵ و به فضایی آراسته اند ۰/۲۵ که مجموعه مدینه را به سوی سعادت می برد. (در صورتی که واژه هدفمند بودن مدینه فاضله ذکر شود نمره تعلق می گیرد.) ۰/۲۵ رئیس مدینه فاضله باید روحی بزرگ و سرشتی عالی داشته باشد - به عالی ترین درجات تعقل رسیده باشد - بتواند احکام و قوانین الهی را دریافت کند. ۰/۵ (ذکر دو مورد کافی است.) (ص ۷۶)			۱/۲۵
۲۱	از نظر ابن سینا، شُرور در عالم طبیعت در یک نظام کلی جهانی تاثیر مثبت دارند و به کمال نهایی طبیعت کمک می کنند ۰/۵ به همین جهت با نگاه کردن به بخش کوچکی از جهان طبیعت نمی توان درباره آن داوری کلی کرد. ۰/۵ (ص ۸۱)			۱
۲۲	اصل مراتب داشتن وجود ۰/۲۵ از نظر ملاصدرا با اینکه هستی یک حقیقت واحد است ۰/۲۵ اما این حقیقت واحد دارای درجات، مراتب و شدت و ضعف است. ۰/۲۵ وجود که حقیقت واحدی است در تجلیات و ظهورهای خود دارای مراتبی می شود. ۰/۲۵ (در صورتی که ضمن ذکر تشبیه کانون نور، این مطلب توضیح داده شود، نمره تعلق می گیرد.) (ص ۹۵)			۱
۲۳	افرادی هستند که در انتخاب ریشه درخت و پایه نظام فکری خود، دچار خطا و اشتباه شده اند ۰/۵ و ریشه ای ناکارآمد و ناسالم در زمین زندگی خود قرار داده اند. ۰/۵ (ص ۱۰۹)			۱
	خدا قُوّت			۲۰

پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه: ۲
رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲ / ۳ / ۱۱	ساعت شروع: ۸ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزادسراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

۱	<p><u>تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:</u></p> <p>الف) به عقیده هیوم منشاء درک و پذیرش رابطه علیت، یک حالت روانی ناشی از توالی پدیده ها است.</p> <p>ب) به نظر کانت، وجود جهان ماورای دنیای مادی، مشروط به وجود خدائی جاودان و نامتناهی است.</p> <p>ج) فیلسوفان مسلمان می گویند ابتدا باید با خدا ارتباط معنوی برقرار کرد و بعد به اثبات عقلاتی وی پرداخت.</p> <p>د) عقل به عنوان ابزار شناخت، در ابتدای کودکی به صورت یک استعداد وجود دارد که باید با تربیت و تمرین به فعلیت برسد.</p> <p>ه) از نظر شیخ اشراق هر واقعیتی «نور» است، اما نه نور مطلق، بلکه درجه ای است از نور.</p> <p>و) علامه طباطبائی روش تفسیر قرآن به قرآن را از آیت الله شاه آبادی آموخته بودند.</p>	۱/۵				
۲	<p><u>جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:</u></p> <p>الف) رابطه موضوع و محمول در قضیه «دایره، دارای زاویه است» می باشد.</p> <p>ب) از نظر دکارت، انسان اصل علیت را به طور درک می کند.</p> <p>ج) هر یک از عوامل «آشپز» و «چاقو» برای تهیه غذا، علت محسوب می شوند.</p> <p>د) امروزه، عقل در اروپا، به عقل تقلیل پیدا کرده است.</p> <p>ه) از دیدگاه فارابی، مهم ترین تفاوت مدینه فاضله با مدینه جاهله، در آن است.</p> <p>و) سهروردی در کتاب «حکمه الاشراق»، از شیوه فراتر رفته و حکمت اشراقی را پایه گذاری می کند.</p>	۱/۵				
۳	<p><u>گزینه مناسب را انتخاب کنید:</u></p> <p>الف) در کدام قضیه، محمول از اجزاء ذاتی موضوع است؟</p> <p>۱- آهن، فلز است.</p> <p>۲- آب، شور است.</p> <p>ب) کدام تصویر، نشان دهنده «واجب الوجود بالغیر» است؟</p> <div><div></div><div></div></div> <p>۲- ۱-</p> <p>ج) نظریات فارابی در «فلسفه سیاست»، به دیدگاه کدام فیلسوف نزدیک تر است؟</p> <p>۱- ارسطو</p> <p>۲- افلاطون</p> <p>د) از نظر سهروردی، عالمی که آمیخته به نور و ظلمت است چه نام دارد؟</p> <p>۱- مغرب وسطی</p> <p>۲- مغرب کامل</p>	۱				
۴	<p>هر یک از موضوعات زیر را به لحاظ، «واجب الوجود، ممکن الوجود یا ممتنع الوجود» بودن مشخص کنید.</p> <table><tr><td>بزرگ کوچک</td><td>مورچه غول پیکر</td></tr><tr><td>الف) ؟</td><td>ب) ؟</td></tr></table>	بزرگ کوچک	مورچه غول پیکر	الف) ؟	ب) ؟	۰/۵
بزرگ کوچک	مورچه غول پیکر					
الف) ؟	ب) ؟					
۵	<p>هر یک از گزاره های زیر حاصل کدام فعالیت عقل است؟ (عقل نظری، عقل عملی)</p> <p>الف) انسان باید به حقوق دیگران احترام بگذارد.</p> <p>ب) هر جسمی دارای سه بُعد است.</p>	۰/۵				
ادامه سؤالات در صفحه دوم						

پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه: ۲
رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲ / ۳ / ۱۱	ساعت شروع: ۸ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزادسراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲			
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

۶	<p>هر یک از مطالب مرتبط با ستون سمت راست را از ستون سمت چپ انتخاب کرده و در مقابل آن بنویسید.</p> <p>الف) اغراض ارسطو فی کتاب مابعد الطبیعه</p> <p>ب) اشارات و تنبیهات</p> <p>ج) نویسنده پاورقی های اصول فلسفه و روش رئالیسم</p> <p>د) رسالت تشیع</p> <p>۱- افلاطون</p> <p>۲- فارابی</p> <p>۳- استاد مطهری</p> <p>۴- آخرین دیدگاه های ابن سینا</p> <p>۵- حاصل مذاکرات هانری گربن با علامه طباطبائی</p>	۱
---	--	---

به سؤال های زیر پاسخ کوتاه بدهید:

۷	از نظر فیلسوفان مسلمان، انسان بعد از درک کدام اصل، در می یابد که پدیده ها خود به خود به وجود نمی آیند؟	۰/۵
۸	هنگامی که راننده ای، خودروی بدون نقص را روشن کرده و هدایت می کند، این عمل او بر مبنای پذیرش کدام یک از لوازم علیت است؟	۰/۵
۹	دو فیلسوف غربی دوره جدید اروپا که از تجربه های معنوی درونی، برای باور به وجود خداوند استفاده کردند را نام ببرید.	۰/۵
۱۰	<p>هر یک از موارد زیر با کدام مرتبه از مراتب عقل انسان مطابقت دارد؟</p> <p>الف) درک این امر که یک چیز نمی تواند هم باشد و هم نباشد.</p> <p>ب) تسلط بر دانش های کسب شده و استفاده از آن ها.</p> <p>ج) کسب دانش های جدید با تمرین و تکرار.</p>	۰/۷۵
۱۱	از نظر فیلسوفان مسلمان، عالی ترین مرتبه شهود چه نام دارد و مختص چه کسانی است؟	۰/۵
۱۲	سه مورد از عوامل زمینه ساز حیات عقلی که در قرآن کریم و رفتار و گفتار رسول خدا (ص) مشاهده می شود را بنویسید.	۰/۷۵
۱۳	سفر عرفانی «از حق به سوی خلق همراه با حق»، با کدام مبحث کتاب اسفار ملاصدرا تطبیق می کند؟	۰/۵

به سؤال های زیر پاسخ کامل بدهید:

۱۴	از دیدگاه ابن سینا، وقتی می گوئیم «آب و وجود دو مفهوم از یک موجود هستند»، به چه معنا می باشد؟ توضیح دهید.	۰/۷۵
۱۵	به لحاظ عقلی و فلسفی، قبول غایت برای اشیا و پدیده های جهان، در چه صورت امکان پذیر است؟ توضیح دهید.	۰/۷۵
۱۶	برهان «درجات کمال» ارسطو را در قالب دو مقدمه و یک نتیجه بنویسید.	۰/۷۵
۱۷	از نظر فارابی چرا تسلسل علل نامتناهی محال است؟ توضیح دهید.	۰/۷۵
۱۸	جایگاه عقل را در دوره «اول» و «دوم» حاکمیت کلیسا و مسیحیت در اروپا، با یکدیگر مقایسه کنید.	۱/۲۵
۱۹	نظر «فرانسیس بیکن» را درباره اعتبار حس و عقل توضیح دهید.	۰/۷۵
۲۰	به چه دلیل برخی جریان های فکری در جهان اسلام، در عین پذیرش عقل، دایره اعتبار و کارآمدی آن را محدود می کردند؟ توضیح دهید.	۰/۷۵
۲۱	از نظر فیلسوفان مسلمان، تمام ادراک ها و دانش های انسان به کمک کدام یک از عقول عالم عقل حاصل می شود؟ شرح دهید.	۱
۲۲	با توجه به آیه شریفه «أَنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ»، توضیح دهید که به نظر ابن سینا، چگونه طبیعت شناسی می تواند دانشمند و محقق را به خشوع و خشیت در پیشگاه حق تعالی برساند؟	۱
۲۳	با بیان نظر ملاصدرا و میرداماد در زمینه مبحث «اصالت وجود و اصالت ماهیت» تفاوت دیدگاه آن دو را شرح دهید.	۱/۵
۲۴	سبک زندگی افرادی که به نظام فکری سالم و استواری دست یافته اند را توصیف کنید.	۰/۷۵

۲۰	جمع نمره	سربلند و پیروز باشید .
----	----------	------------------------

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲ / ۳ / ۱۱	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۴۰۲				
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir				
ردیف	راهنمای تصحیح			
نمره				
۱	الف) صحیح (ص ۱۷) د) صحیح (ص ۵۳)	ب) صحیح (ص ۳۶) ه) صحیح (ص ۸۴)	ج) غلط (ص ۴۷) و) غلط (ص ۱۰۳)	هر مورد ۰/۲۵
۲	الف) امتناعی (ص ۱۰ و ۹) ه) هدف (ص ۷۷)	ب) فطری (ص ۱۶) و) مشائیان (استدلالی محض یا مشابه آن نیز نمره تعلق می گیرد) (ص ۸۳)	ج) ناقصه (ص ۲۵) د) تجربی (ص ۵۷)	هر مورد ۰/۲۵
۳	الف) ۱- آهن فلز است. (ص ۵) ج) ۲- افلاطون (ص ۷۵)	ب) ۲- (ص ۱۱ و ۱۲) د) ۱- مغرب وسطی (ص ۸۴)	هر مورد ۰/۲۵	۱
۴	الف) ممتنع الوجود	ب) ممکن الوجود (ص ۱۱ و ۱۲)	هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۵	الف) عقل عملی	ب) عقل نظری (ص ۵۵)	هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۶	الف) ۲- فارابی (ص ۷۵) ج) ۳- استاد مطهری (ص ۱۰۴)	ب) ۴- آخرین دیدگاه های ابن سینا در حکمت (ص ۸۰) د) ۵- حاصل مذاکرات هانری کربن با علامه طباطبائی (ص ۱۰۶)	هر مورد ۰/۲۵	۱
۷	اصل امتناع اجتماع نقیضین (ص ۱۷)	هر مورد ۰/۲۵	۰/۵	۰/۵
۸	اصل وجوب بخشی علت به معلول (یا اصل ضرورت علی و معلولی) (ص ۲۰)	هر مورد ۰/۲۵	۰/۵	۰/۵
۹	ویلیام جیمز - برگسون - کرکگور - کاتینگهام (ذکر دو مورد کافی است) (ص ۳۷ و ۳۸ و ۳۹)	هر مورد ۰/۲۵	۰/۵	۰/۵
۱۰	الف) عقل بالملکه ب) عقل بالمستفاد ج) عقل بالفعل (ص ۶۴ و ۶۵)	هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵	۰/۷۵
۱۱	وحی - پیامبران (ص ۶۶)	هر مورد ۰/۲۵	۰/۵	۰/۵
۱۲	ارزش قائل شدن برای اصل تفکر و خرد ورزی - تکریم علم به عنوان ثمره تفکر و خردورزی - تکریم و احترام پیوسته عالمان - طرح مباحث علمی و عقلی و فلسفی - مذمت پیوسته نادانی و جهل - دعوت به یادگیری علم و دانش ملت های دیگر (ذکر سه مورد کافی است) (ص ۷۲)	هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵	۰/۷۵
۱۳	افعال خداوند و ربوبیت و حکمت الهی (ص ۹۱)	هر مورد ۰/۲۵	۰/۵	۰/۵
۱۴	بدین معنا نیست که آن ها دو جزء از یک موجودند که باهم ترکیب یا جمع شده اند. ۰/۲۵ بلکه از موجودی واحد، دو مفهوم مختلف را بدست آورده ایم ۰/۲۵ یعنی در عالم خارج دو امر جداگانه به نام آب و وجود نداریم. ۰/۲۵ (ص ۴)	هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵	۰/۷۵
۱۵	قبول غایت برای اشیا و پدیده های جهان وقتی امکان پذیر است که این غایت قبل از پیدایش اشیا مشخص شده باشد ۰/۲۵ تا اشیا متناسب با آن هدف و غایت ساخته شده باشند ۰/۲۵ و چنین هدفی بدون قبول خداوند امکان پذیر نیست. ۰/۲۵ (ص ۲۶)	هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵	۰/۷۵
۱۶	مقدمه اول: هر جا که یک خوب تر و بهتر وجود دارد، خوب ترین و بهترین نیز هست. ۰/۲۵ مقدمه دوم: در میان موجودات، برخی خوب تر و بهتر از برخی دیگرند. ۰/۲۵ نتیجه: پس حقیقتی هم که بهترین باشد، وجود دارد که همان واقعیت الهی است. (ص ۳۳) ۰/۲۵	هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵	۰/۷۵

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲		تاریخ امتحان: ۱۴۰۲ / ۳ / ۱۱			
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۴۰۲							
ردیف		راهنمای تصحیح					
نمره							
۱۷	زیرا اگر سلسله علت‌ها بخواد تا بی نهایت به عقب برگردد و هر علتی وابسته به علت قبل از خود باشد، بدین معناست که آغاز و ابتدایی در کار نباشد ۰/۲۵ و در این صورت اصلاً چیزی پدید نمی آید ۰/۲۵ تا نوبت به معلولی برسد که اکنون پیش روی ماست ۰/۲۵ (ص ۴۳)						
۱۸	در دوره اول حاکمیت مسیحیت در اروپا، بزرگان کلیسا دخالت و چون و چرا کردن عقل را عامل تضعیف ایمان می دانستند. ۰/۲۵ حتی آن را امری شیطانی می پنداشتند. ۰/۲۵ و می گفتند ایمان قوی از آن کسی است که در برابر چون و چراهای عقل بایستد. ۰/۲۵ اما در دوره دوم حاکمیت کلیسا، حکمای میسحی تحت تأثیر مطالعه کتاب‌های ابن سینا و ابن رشد و سایر فیلسوفان مسلمان به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند. ۰/۲۵ که به تدریج به گسترش عقل گرایی و عقب نشینی اندیشه‌های دینی انجامید. ۰/۲۵ (ص ۵۶ و ۵۷)						
۱۹	بیکن روش تجربی را بهترین روش برای پیشرفت زندگی بشر می دانست. ۰/۲۵ از فلاسفه می خواست از بت‌هایی که فلاسفه قدیم برای ما ساخته‌اند دست بردارند. ۰/۲۵ و بیش از گذشته بر تجربه تکیه کنند. ۰/۲۵ (ص ۵۷)						
۲۰	این جریان‌ها می کوشیدند نشان دهند که برخی روش‌های عقلی در مسائل دینی کاربردی ندارند. ۰/۲۵ و کسانی که از این روش‌ها استفاده می کنند، مرتکب خطا می شوند. ۰/۲۵ و به دین آسیب می رسانند. ۰/۲۵ (ص ۶۰)						
۲۱	عقل فعال ۰/۲۵ این عقل عامل فیض رسانی به عقل انسان‌ها است. ۰/۲۵ یعنی به واسطه این عقل است که انسان مفاهیم کلی را می فهمد. ۰/۲۵ البته این مدد رسانی در باطن وجود انسان صورت می گیرد و برای خود انسان محسوس نیست. ۰/۲۵ (ص ۶۳)						
۲۲	از نظر ابن سینا، تأمل در رابطه طبیعت با ماوراء طبیعت و خدا در کنار تحقیق در روابط میان پدیده‌ها ۰/۵ دانشمند و محقق را از ظاهر پدیده‌ها عبور می دهد و به باطن آن‌ها می رساند ۰/۵ (ص ۸۱)						
۲۳	از نظر میرداماد آن امر واقعی و خارجی مصداق ماهیت است نه وجود ۰/۲۵ یعنی آنچه واقعی است ماهیت است؛ پس اصالت با ماهیت است. ۰/۲۵ و وجود صرفاً یک مفهوم انتزاعی ذهنی و اعتباری است. ۰/۲۵ اما ملاصدرا نظر دیگری ابراز کرد ۰/۲۵ و گفت از میان دو مفهوم وجود و ماهیت، وجود است که اصیل و واقعی است. ۰/۲۵ واقعیت خارجی، مابازاء و مصداق وجود است. ۰/۲۵ (ص ۹۳)						
۲۴	گروهی از افراد، هم ریشه درخت فکری خود را به درستی انتخاب کرده‌اند ۰/۲۵ و پایه‌های استواری برای نظام فکری خود ساخته‌اند. ۰/۲۵ و هم با دقت و تأمل فراوان و با عقلانیت بالا، شاخ و برگ‌های سالم و قوی و استواری از آن ریشه استخراج کرده‌اند. ۰/۲۵ (ص ۱۰۹)						
۲۰	خدا قوت						

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۲۱	ساعت شروع: ۱۰ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۱	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		

ردیف	سوالات پاسخ نامه دارد	نمره
۱	<p><u>تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:</u></p> <p>الف) وجود هر شیء، بیان کننده ی ذاتیات آن است.</p> <p>ب) حمل «وجود» بر «سیاه و سفید»، امتناعی است.</p> <p>ج) حمل «ممتنع الوجود» بر «مثلیت چهارضلعی»، وجوبی است.</p> <p>د) این که یک استاد ریاضی «هر مسئله ی ریاضی را جلوی او بگذارند، به راحتی حل می کند» مربوط به «عقل بالمستفاد» است.</p> <p>هـ) در اندیشه ی «ملاصدرا»، ترکیب نور قوی با تاریکی، سبب ایجاد نور ضعیف می شود.</p> <p>و) از نظر فلاسفه ی مسلمان فقط استدلال عقلی نیست که ما را به حقیقت می رساند.</p>	۱/۵
۲	<p><u>جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:</u></p> <p>الف) وقتی کسی می پرسد آن چیست؟ یعنی به آن شیء پی برده است اما از آن بی خبر است.</p> <p>ب) حالت مانند ترازویی است که دو کفه ی آن در حالت تعادل قرار دارند.</p> <p>ج) فلاسفه ی مسلمان اعتقاد به وجود خدا و نقش آن در را همانند نقش آب در می دانند.</p> <p>د) تحولات و تطورات دوره ی جدید اروپا در مورد عقل، به طور عمده مربوط به است.</p> <p>هـ) از نظر فیلسوفان مسلمان، عقول، فیض خداوند را به می رسانند.</p> <p>و) حاصل مذاکرات «پروفسور گرین» با «علامه طباطبائی»، تألیف دو جلد کتاب تحت عنوان و می باشد.</p>	۲/۲۵
۳	<p><u>گزینه مناسب را انتخاب کنید:</u></p> <p>الف) محمول در کدام یک از قضایای زیر، جزء مفهوم موضوع است نه عین آن؟</p> <p>۱- مثلث شکل است.</p> <p>۲- مثلث شکل سه ضلعی است.</p> <p>ب) رابطه میان محمول با موضوع، در قضیه «اسب بالدار ممکن الوجود است» چیست؟</p> <p>۱- امکانی</p> <p>۲- وجوبی</p> <p>ج) کدام فیلسوف روش تجربی را بهترین روش برای پیشرفت زندگی بشر می دانست؟</p> <p>۱- فرانسیس بیکن</p> <p>۲- آگوست کنت</p> <p>د) از نظر فیلسوفان مسلمان، عقل در کدام مرحله آمادگی دریافت علم را پیدا می کند؟</p> <p>۱- عقل بالملکه</p> <p>۲- عقل بالقوه</p> <p>هـ) در کدام مکتب فلسفی «مفهوم وجود و مفهوم نور» یک معنا و هویت می یابند؟</p> <p>۱- حکمت اشراق</p> <p>۲- حکمت متعالیه</p>	۱/۲۵
	ادامه سوالات در صفحه دوم	

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۲۱	ساعت شروع: ۱۰ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۱			
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			

ردیف	سوالات پاسخ نامه دارد	نمره
به سؤال های زیر پاسخ کوتاه بدهید:		
۴	کدام گروه از فیلسوفان «اصل سنخیت» را یک اصل عقلی می دانند؟	۰/۵
۵	اصطلاح «محرک غیر متحرک» توصیف کدام فیلسوف در مورد خداست؟	۰/۵
۶	از نظر ابن سینا سبب بقای ممکنات و مخلوقات چیست؟	۰/۵
۷	این که «انسان باید قانون را رعایت کند»، به کدام فعالیت عقل مربوط می شود؟	۰/۵
۸	از نظر فیلسوفان الهی روح انسان چگونه می تواند از ماده و جسم مجرد شود و بسیاری از حقایق را شهود نماید؟	۰/۵
۹	دلیل مخالفت برخی جریان های فکری در عالم اسلام با فلسفه و منطق چه بود؟	۰/۵
۱۰	اولین فیلسوف مشهور مسلمان چه کسی بود؟	۰/۵
۱۱	«فارابی و ابن سینا» به ترتیب مربوط به کدام دوره از تاریخ فلسفه ی اسلامی هستند؟	۰/۵
۱۲	در مورد علامه طباطبایی به دو سؤال زیر پاسخ کوتاه دهید. الف) نگاه تطبیقی به فلسفه ویزگی کدام یک از آثار علامه است؟ ب) علامه روش تفسیر آیه به آیه ی قرآن را از چه کسی آموخته بود؟	۱
به سؤال های زیر پاسخ کامل بدهید:		
۱۳	تفاوت دیدگاه «هیوم» با تجربه گرایان در مورد منشاء درک رابطه ی علیت را بنویسید.	۱
۱۴	چرا برخی مردم گاهی فکر می کنند که در بعضی موارد در عین وجود علت، معلول آن پدید نیامده است؟	۱
۱۵	انتقاد دیوید هیوم به «برهان نظم» در بحث اثبات وجود خدا را بنویسید.	۱
۱۶	جایگاه «عقل» در دوره ی اول حاکمیت کلیسا را با دوره ی دوم حاکمیت کلیسا در اروپا مقایسه کنید.	۱/۵
۱۷	فیلسوفان مسلمان راه رهایی از احساس تعارض میان «یافته های عقلی» و «داده های وحیانی» را چه می دانند؟	۱/۵
۱۸	اولین مبنای فارابی برای ورود به مباحث اجتماعی و فلسفه ی سیاسی چیست؟	۱
۱۹	از نظر ابن سینا تأمل در رابطه ی طبیعت با ماوراء طبیعت و خدا چه تأثیری بر فرد دانشمند و محقق دارد؟	۱
۲۰	جغرافیای عرفانی در فلسفه ی اشراق «سهروردی» چگونه است؟ توضیح دهید.	۱
۲۱	نظر «میرداماد» در مورد بحث اصالت یا اعتباری بودن وجود و ماهیت را بیان کنید.	۱
۲۰	موفق باشید.	جمع نمره

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱ / ۱۰ / ۲۱	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۴۰۱				
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir				
ردیف	راهنمای تصحیح			نمره
۱	الف) غلط (ص ۵) ب) غلط (ص ۱۱) ج) صحیح (ص ۱۰) د) صحیح (ص ۵۷) ه) غلط (ص ۹۵) و) صحیح (ص ۹۴) (هر مورد ۰/۲۵)			۱/۵
۲	الف) هستی (یا وجود) - چیستی (یا ماهیت) (ص ۳) ب) ممکن الوجود (ص ۱۱) ج) حیات معنوی - حیات جسمانی (ص ۴۷) د) حدود توانایی عقل (ص ۵۶) ه) عوالم دیگر (ص ۶۳) و) شیعه - رسالت تشیع (ص ۱۰۶) (هر مورد ۰/۲۵)			۲/۲۵
۳	الف) ۱) مثلث شکل است (ص ۵) ب) ۲) (جوبی) (ص ۱۱) ج) ۱) فرانسیس بیکن (ص ۵۷) د) ۱) (عقل بالملکه) (ص ۶۴) ه) ۲) (حکمت متعالیه) (ص ۹۶) (هر مورد ۰/۲۵)			۱/۲۵
۴	همه ی فیلسوفان به جز فیلسوفان تجربه گرا (ص ۱۸)			۰/۵
۵	ارسطو (ص ۳۴)			۰/۵
۶	عشق (ص ۴۸)			۰/۵
۷	عقل عملی (ص ۵۵)			۰/۵
۸	تهذیب نفس (ص ۵۴)			۰/۵
۹	فلسفه و منطق را دستاوردی یونانی و غیر اسلامی می دانستند. (ص ۶۲)			۰/۵
۱۰	کندی (ص ۷۰)			۰/۵
۱۱	دوره ی متقدم - دوره ی میانی (ص ۸۷)			۰/۵
۱۲	الف) اصول فلسفه و روش رئالیسم (ص ۱۰۴) ب) مرحوم قاضی (ص ۱۰۳) (هر مورد ۰/۵)			۱
۱۳	هیوم بر خلاف تجربه گرایان که معتقدند درک رابطه ی علیت از طریق حس و تجربه ممکن است (۰/۵) می گوید که رابطه ی ضروری میان علت و معلول یک موضوع حسی نیست (۰/۲۵) و آن را نمی توان از طریق مشاهده ی حسی و تجربه بدست آورد. (۰/۲۵) (ص ۱۶)			۱
۱۴	زیرا برخی از مردم از تمام اجزای یک علت آگاه نیستند (۰/۵) به عبارت دیگر علت ناقصه را علت تامه می پندارند. (۰/۵) (ص ۲۴-۲۵)			۱
۱۵	هیوم می گوید مهمترین برهان فیلسوفان الهی برهان نظم است که از تجربه گرفته شده ، اما این برهان توانایی اثبات یک وجود ازلی وابدی و نامتناهی را ندارد. (۰/۵) این برهان فقط می تواند ثابت کند که یک ناظم وخالقی این جهان را اداره می کند. (۰/۲۵) اما ثابت نمی کند که این ناظم خالق همان خداوندی است که نیازمند علت نیست و وجودی ازلی وابدی دارد. (۰/۲۵) (ص ۳۵)			۱

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	مدّت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱ / ۱۰ / ۲۱	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۴۰۱				
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir				
ردیف	راهنمای تصحیح			نمره
۱۶	در دوره‌ی اول حاکمیت کلیسا، بزرگان کلیسا دخالت و چون و چرا کردن عقل را عامل تضعیف ایمان می‌دانستند (۰/۵) و حتی برخی از آنها عقل را امری شیطانی می‌پنداشتند. (۰/۲۵) اما در دوره‌ی دوم کلیسا حکمای مسیحی تحت تاثیر فلاسفه‌ی مسلمان (۰/۲۵) به عقل و تبیین عقلانی مسایل دینی روی آوردند. (۰/۵) (ص ۵۶)			۱/۵
۱۷	در این قبیل موارد باید تلاش علمی خود را افزایش دهیم (۰/۵) و از دانش دیگران بهره ببریم (۰/۵) تا بتوانیم خطای خود را اصلاح نموده و از گمان این تعارض رهایی یابیم. (۰/۵) (ص ۶۶)			۱/۵
۱۸	اولین مبنای فارابی برای ورود به مباحث اجتماعی و فلسفه‌ی سیاسی این است که «انسان موجودی مدنی بالطبع» است (۰/۵) و به حسب فطرت و طبع خود به جامعه‌گرایی دارد و می‌خواهد با هم نوعان خویش زندگی کند. (۰/۵) (ص ۷۶)			۱
۱۹	از نظر ابن سینا تامل در رابطه‌ی طبیعت با ماوراء طبیعت و خدا، دانشمند و محقق را از ظاهر پدیده‌ها عبور می‌دهد و به باطن آنها می‌رساند (۰/۵) و آنها را به خشوع و خشیت در برابر حق می‌رساند. (۰/۵) (ص ۸۱)			۱
۲۰	در جغرافیای عرفانی سهروردی مشرق جهان، نور محض یا محل فرشتگان مقرب است (۰/۲۵) که به دلیل تجرد از ماده برای موجودات خاکی قابل مشاهده نیست. (۰/۲۵) مغرب کامل نیز جهان تاریکی یا عالم ماده است که بهره‌ای از نور ندارد. (۰/۲۵) در میان مشرق محض و مغرب کامل وسطی قرار دارد که در آن نور و ظلمت به هم آمیخته است. (۰/۲۵) (ص ۸۴)			۱
۲۱	میرداماد معتقد است آن امر واقعی و خارجی، مصداق ماهیت است نه وجود، (۰/۲۵) یعنی آنچه واقعی است، ماهیت است نه وجود. (۰/۲۵) پس اصالت با ماهیت است (۰/۲۵) و وجود، صرفاً یک مفهوم انتزاعی ذهنی و اعتباری است. (۰/۲۵) (ص ۹۳)			۱
	جمع نمره			۲۰

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۸ صبح
تعداد صفحه: ۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۶/۸	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخنامه دارد).	نمره
------	-------------------------	------

۱	<p><u>تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:</u></p> <p>(الف) دلیل حمل وجود بر هر ماهیتی، از طریق حس و تجربه یا عقل محض قابل شناسایی است.</p> <p>(ب) از نظر هیوم، درک رابطه ضروری میان علت و معلول از طریق تجربه به دست می آید.</p> <p>(ج) از نظر دموکریتوس، برخورد اتفاقی ذرات ریز سرگردان سبب پیدایش عناصر و اشیای فعلی در جهان شده است.</p> <p>(د) توانایی افراد در تعقل و استدلال یکسان بوده و بی نیاز از تمرین می باشد.</p> <p>(ه) حکمای یونان باستان خدای جهان آفرین را «مزدا» می نامیدند.</p> <p>(و) از نظر قطب الدین رازی، اساس و بنیان حکمت اشراق، کشف و شهود است.</p>	۱/۵						
۲	<p><u>جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:</u></p> <p>(الف) ویژگی های مخصوص یک شیء را در منطق و فلسفه آن شیء می گویند.</p> <p>(ب) ملاصدرا وابستگی و نیازمندی موجودات جهان به غیر را نامید.</p> <p>(ج) فیلسوفان مسلمان، اساس پذیرش هر اعتقاد و آئینی را می دانند.</p> <p>(د) شیخ اشراق، خالق هستی را نور محض می داند و او را می نامد.</p>	۱						
۳	<p><u>گزینه مناسب را از میان کلمات داخل پرانتز انتخاب کنید:</u></p> <p>(الف) رابطه وجود با «روح» (۱- امکانی ۲- وجوبی) می باشد.</p> <p>(ب) پشتوانه نظم دقیق جهان، اصل (۱- وجوب بخشی علت به معلول ۲- سنخیت علت و معلول) است.</p> <p>(ج) از نظر (۱- دکارت ۲- اوگوست کنت) کار عقل در تاسیس فلسفه، ذهنی است.</p> <p>(د) اولین فیلسوف مشهور مسلمان (۱- کندی ۲- فارابی) بود.</p> <p>(ه) از نظر ملا صدرا، واقعیت خارجی ما بازاء و مصداق (۱- وجود ۲- ماهیت) است.</p>	۱/۲۵						
۴	<p>رابطه موضوع و محمول در هر یک از قضایای ذکر شده، از نوع وجوبی است یا امکانی یا امتناعی؟</p> <table border="1"> <tr> <td>عدد پنج، زوج است.</td><td>مربع، شکل است.</td><td>این خانه، بزرگ است.</td></tr> <tr> <td>(الف) ؟</td><td>(ب) ؟</td><td>(ج) ؟</td></tr> </table>	عدد پنج، زوج است.	مربع، شکل است.	این خانه، بزرگ است.	(الف) ؟	(ب) ؟	(ج) ؟	۰/۷۵
عدد پنج، زوج است.	مربع، شکل است.	این خانه، بزرگ است.						
(الف) ؟	(ب) ؟	(ج) ؟						
۵	<p>هر یک از گزاره های زیر، نظر کدام فیلسوف درباره خداوند است؟ (از ستون سمت چپ انتخاب کرده در مقابل آن بنویسید.)</p> <p>(الف) نوعی از هستی وجود دارد که پیوسته ثابت است.</p> <p>(ب) تصور من از حقیقتی نامتناهی که به وسیله او خلق شده ام، از خود من نیست.</p> <p>(ج) دلیل وجود خداوند عمدتاً در تجربه های شخصی درونی ما نهفته است.</p> <p>۱- کرگور ۲- افلاطون ۳- ویلیام جیمز ۴- دکارت</p>	۰/۷۵						
	ادامه سؤالات در صفحه دوم							

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۸ صبح
تعداد صفحه: ۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۶/۸	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخنامه دارد).	نمره
------	-------------------------	------

به سؤال های زیر پاسخ کوتاه بدهید:		
۶	یک فیلسوف مسلمان و یک فیلسوف غربی که نظریه مغایرت وجود و ماهیت را پایه برهان های خود در خداشناسی قرار دادند، نام ببرید.	۰/۵
۷	دو مورد از ویژگی های موجودات عالم عقل را از نظر فیلسوفان الهی بنویسید.	۰/۵
۸	دو مورد از زمینه های رشد فلسفه در جهان اسلام را نام ببرید.	۰/۵
۹	هریک از موضوعات زیر در کدام کتاب ابن سینا مطرح شده است؟ الف) آخرین دیدگاه های ابن سینا در حکمت ب) فرهنگ نامه پزشکی	۰/۵
۱۰	حاصل مذاکرات هائری کربن با علامه طباطبائی چه کتاب هایی است؟ الف) ب)	۰/۵
به سؤال های زیر پاسخ کامل بدهید:		
۱۱	نظر دکارت درباره منشأ اعتقاد به علیت چیست؟ توضیح دهید.	۱
۱۲	چه نقدی بر نظر فیلسوفانی که در عین انکار خداوند معتقد به غایت مندی جهان و انسان هستند، وارد است؟ توضیح دهید.	۰/۷۵
۱۳	برهان «درجات کمال» ارسطو در اثبات وجود خداوند را بنویسید.	۰/۷۵
۱۴	از نظر فارابی، چرا تسلسل علل نامتناهی محال است؟	۰/۷۵
۱۵	«عقل نظری» را با ذکر مثال تعریف کنید.	۱
۱۶	جایگاه عقل در «دوره اول حاکمیت مسیحیت» در اروپا چگونه بود؟ توضیح دهید.	۱
۱۷	دو شکل مخالفت با عقل در جهان اسلام را بنویسید.	۱
۱۸	«عقل بالملکه» و «عقل بالفعل» را تعریف کنید.	۱/۵
۱۹	طبق دیدگاه فارابی، رئیس مدینه فاضله چه ویژگی هایی باید داشته باشد؟	۰/۷۵
۲۰	در جغرافیای عرفانی مکتب اشراق، مقصود از «مغرب کامل» و «مغرب وسطی» چیست؟	۱
۲۱	مقصود از سفر «از خلق به حق» در عرفان چیست؟ کدام مبحث کتاب اسفار ملاصدرا با این بخش مطابقت دارد؟	۰/۷۵
۲۲	طبق «اصل مراتب داشتن وجود» در حکمت متعالیه، کثرت و اختلاف موجودات چگونه تفسیر می شود؟	۱
۲۳	با توجه به الگوی نظام فکری و عملی، سبک زندگی آن دسته از افرادی که در حال رشد و پیشرفت هستند را توضیح دهید.	۱
۲۰	جمع نمره	سربلند و پیروز باشید .

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱ / ۶ / ۸	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۴۰۱				
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir				
ردیف	راهنمای تصحیح			
نمره				
۱	الف) صحیح (ص ۵) د) غلط (ص ۵۳)	ب) غلط (ص ۱۶) هـ) غلط (ص ۵۹)	ج) صحیح (ص ۲۲) و) صحیح (ص ۸۴)	۱/۵ (هر مورد ۰/۲۵)
۲	الف) ذاتیات (ص ۳) ج) استدلال عقلی (ص ۶۶)	ب) فقر وجودی (امکان فقری) (ص ۴۶) د) نورالانوار (ص ۸۴)	۱ (هر مورد ۰/۲۵)	
۳	الف) ۱- امکانی (ص ۱۱) د) ۱- کندی (ص ۷۰)	ب) ۲- سنخیت علت و معلول (ص ۱۸) هـ) ۱- وجود (ص ۹۳)	ج) ۲- اوگوست کنت (ص ۵۷) (هر مورد ۰/۲۵)	۱/۲۵
۴	الف) امتناعی ب) وجوبی	ج) امکانی (ص ۹)	۰/۷۵ (هر مورد ۰/۲۵)	
۵	الف) ۲- افلاطون (ص ۳۱) ب) ۴- دکارت (ص ۳۴ و ۳۵)	ج) ۳- ویلیام جیمز (ص ۳۷) (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۷۵	
۶	ابن سینا- توماس آکویناس (ص ۶) (هر مورد ۰/۲۵)			
۷	از ماده و جسم مجردند- در قید زمان و مکان نیستند- در افعال خود به ابزار مادی نیاز ندارند- با حواس ظاهری نمی توان آنها را درک کرد- حقایق اشیا را شهود می کنند. (دو مورد کافی است). (ص ۵۴) (هر مورد ۰/۲۵)			
۸	دعوت قرآن کریم و پیامبر اکرم (ص) به خردورزی- گسترش مباحث اعتقادی میان مسلمانان- نهضت ترجمه متون (دو مورد کافی است). (ص ۷۲ و ۷۳) (هر مورد ۰/۲۵)			
۹	الف) اشارات و تنبیهات ب) قانون (ص ۸۰)	۰/۵ (هر مورد ۰/۲۵)		
۱۰	الف) شیعه ب) رسالت تشیع (ص ۱۰۶)	۰/۵ (هر مورد ۰/۲۵)		
۱۱	او معتقد بود که اصل علیت بدون دخالت تجربه به دست می آید (۰/۲۵) و جزء اصول اولیه ای است که انسان آن را به طور فطری درک می کند (۰/۲۵) هر انسانی با درکی از رابطه علیت متولد می شود (۰/۲۵) و درک این رابطه نیاز به تجربه یا آموزش ندارد. (۰/۲۵) (ص ۱۶)			
۱۲	قبول غایت برای اشیاء و پدیده های جهان وقتی امکان پذیر است که آن غایت قبل از پیدایش اشیاء مشخص شده باشد (۰/۲۵) تا اشیاء متناسب با آن هدف و غایت، ساخته شده و پدید آمده باشند (۰/۲۵) تا به سوی آن حرکت نمایند و تکامل یابند. (۰/۲۵) (ص ۲۶)			
۱۳	هر جا که یک خوب تر و بهتر وجود دارد، خوب ترین و بهترین نیز هست (۰/۲۵) در بین موجودات برخی خوب تر و بهتر از برخی دیگرند (۰/۲۵) پس حقیقتی هم که خوب ترین و بهترین باشد، وجود دارد که همان واقعیت الهی است. (۰/۲۵) (ص ۳۳)			
۱۴	زیرا اگر سلسله علت ها بخواهد تا بی نهایت به عقب برگردد و هر علتی وابسته به علت قبل از خود باشد (۰/۲۵) به این معناست که آغاز و ابتدایی در کار نباشد (۰/۲۵) در این صورت اصلاً چیزی پدید نمی آید تا نوبت به معلولی برسد که اکنون پیش روی ماست. (۰/۲۵) (ص ۴۳)			
۱۵	عقل از آن جهت که درباره اشیاء و موجودات و چگونگی آنها بحث می کند، عقل نظری نامیده می شود. (۰/۷۵) مانند بحث درباره خدا، کهکشان، درجه حرارت آب و... (۰/۲۵) (یک مثال کافی است) (ص ۵۵)			

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱ / ۶ / ۸	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۴۰۱				
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir				
ردیف	راهنمای تصحیح			
نمره				
۱۶	بزرگان کلیسا دخالت و چون و چرا کردن عقل را عامل تضعیف ایمان می دانستند (۰/۲۵) و عقل را امری شیطانی می پنداشتند (۰/۲۵) و در برابر استدلال های عقلی می ایستادند (۰/۲۵) ایمان قوی را از آن کسی می دانستند که در برابر چون و چراهای عقل بایستد. (۰/۲۵) (ص ۵۶)			
۱۷	۱- تنگ و محدود کردن دایره اعتبار و کارآمدی عقل در عین پذیرش آن ۲- مخالفت با فلسفه و منطق تحت عنوان دستاوردی یونانی و غیر اسلامی (ص ۶۰) (بیان دو شکل مخالفت با عقل به صورت تشریحی نیز پذیرفته است). (هر مورد ۰/۵)			
۱۸	عقل بالملکه: در این مرحله، عقل مفاهیم و قضایای بدیهی را درک می کند، مثلاً می داند که یک چیز نمی تواند هم باشد و هم نباشد و آمادگی دریافت علم را پیدا می کند و می تواند دانش ها را کسب نماید. (۱) عقل بالفعل: در این مرحله، عقل شکوفا شده و به فعلیت رسیده، با تمرین و تکرار دانش هایی را کسب کرده است. (۰/۵) (ص ۶۴ و ۶۵)			
۱۹	روحی بزرگ و سرشتی عالی دارد (۰/۲۵) به عالی ترین درجات تعقل رسیده (۰/۲۵) و می تواند احکام و قوانین الهی را دریافت کند. (۰/۲۵) (ص ۷۶)			
۲۰	از نظر سهروردی، مغرب کامل جهان تاریکی یا عالم ماده است که بهره ای از نور ندارد (۰/۵) مغرب وسطی در میان مشرق محض و مغرب کامل قرار دارد که در آن نور و ظلمت به هم آمیخته اند. (۰/۵) (ص ۸۴)			
۲۱	در این سفر، سالک می کوشد از طبیعت و عوالم ماورای طبیعت عبور کند (۰/۲۵) و به حق واصل شود و میان او و خدا حجابی نباشد. (۰/۲۵) - مباحث عمومی فلسفه (۰/۲۵) (ص ۹۰)			
۲۲	از نظر ملاصدرا با اینکه هستی یک حقیقت واحد است (۰/۲۵) اما دارای درجات، مراتب و شدت و ضعف است (۰/۲۵) یعنی در تجلیات و ظهورهای خود دارای مراتبی است (۰/۲۵) و هر مرتبه ای از وجود به میزان درجه وجودی خود ظهور آن حقیقت واحد و یگانه است. (۰/۲۵) (ص ۹۵ و ۹۶)			
۲۳	کسانی که وارد عرصه تفکر شده و دارای افکار فلسفی هستند (۰/۲۵)، اما هنوز آن افکار فلسفی به خوبی در آنها شکل نگرفته (۰/۲۵) و هنوز نمی توانند میان آن افکار و مسائل زندگی ارتباط برقرار کنند (۰/۲۵) اینان گاهی براساس افکار خود تصمیم می گیرند و گاهی بیرون از آن. (۰/۲۵) (ص ۱۰۹)			
۲۰	جمع نمره			

توجه :

بیان پاسخ های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می باشد.

با تشکر

خدا قوت

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱ / ۳ / ۱۲	ساعت شروع: ۸ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۱	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	۱۴ خرداد سالروز رحلت معمار کبیر انقلاب (ره) تسلیت باد. سوالات (پاسخنامه دارد).	نمره
------	---	------

۱	<p><u>تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:</u></p> <p>(الف) حمل مفهوم «وجود» بر هر ماهیتی از جمله انسان، نیازمند دلیل است.</p> <p>(ب) مفاهیم «مربع سه ضلعی» و «پرند» به ترتیب «واجب الوجود» و «ممکن الوجود» هستند.</p> <p>(ج) حالت ممکن الوجود، نسبت به وجود و عدم، حالت ترازویی با دو کفه متعادل است.</p> <p>(د) در دوره اول حاکمیت کلیسا، حکمای مسیحی به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند.</p> <p>(ه) یکی از اشکال مخالفت با عقل در جهان اسلام، به صورت مخالفت با فلسفه ظهور کرد.</p> <p>(و) از نظر ملاصدرا «وجود» اصیل است و واقعیت خارجی، مابزاء و مصداق «وجود» می باشد.</p>	۱/۵
۲	<p><u>جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:</u></p> <p>(الف) انسان در هر چیزی که مشاهده می کند، دو جنبه می یابد: «.....» و «.....».</p> <p>(ب) همه اشیا یی که به واسطه علت هایشان موجودند، «واجب الوجود» هستند.</p> <p>(ج) «وجود» از نظر ملاصدرا بر دو قسم می باشد: و</p> <p>(د) هراکلیتوس «لوگوس» را هم به معنای وجودی متعالی و هم به معنای به کار می برد.</p> <p>(ه) از نظر فارابی و ابن سینا، اولین مخلوق خدا «.....» نام دارد.</p> <p>(و) دو کتابی که علامه طباطبائی برای تدریس فلسفه در دو سطح نوشتند، عبارت بود از: و</p>	۲/۲۵
۳	<p><u>گزینه مناسب را انتخاب کنید:</u></p> <p>(الف) نوع حمل، در قضیه «لوزی شکل است»، با کدام یک از قضایای زیر تناسب دارد؟</p> <p>۱- انسان حیوان است. ۲- انسان مخلوق است.</p> <p>(ب) رابطه میان موضوع و محمول، در قضیه «عدد هفت، زوج است» کدام است؟</p> <p>۱- امکانی ۲- امتناعی</p> <p>(ج) از نظر فارابی، مقام و منزلت عقل فعال نسبت به انسان مانند کدام گزینه است؟</p> <p>۱- آفتاب به چشم ۲- آب به حیات جسمانی</p> <p>(د) از نظر فیلسوفان مسلمان، نام دیگر «عقل هیولانی» چیست؟</p> <p>۱- عقل بالفعل ۲- عقل بالقوه</p> <p>(ه) کدام گزینه از آثار ملاصدرا می باشد؟</p> <p>۱- الشواهد الربوبیه ۲- عدل الهی</p>	۱/۲۵
	ادامه سوالات در صفحه دوم	

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحات: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۳/۱۲	ساعت شروع: ۸ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۱	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	۱۴ خرداد سالروز رحلت معمار کبیر انقلاب (ره) تسلیت باد. سوالات (پاسخنامه دارد).	نمره
------	---	------

به سؤال های زیر پاسخ کوتاه بدهید:		
۴	تعیین کنید که هر یک از گزاره های زیر عقیده کدام فیلسوف است؟ (الف) تداعی علیّت، چیزی جز یک حالت روانی ناشی از توالی پدیده ها نیست. (ب) اصل علیّت، جزء اصول اولیه ای است که درک انسان از آن فطری است.	۰/۵
۵	ارسطو برای اثبات وجود خداوند از دو برهان استفاده نمود، نام آنها را بنویسید.	۰/۵
۶	برهان فارابی برای اثبات وجود خدا، مبتنی بر چه اصلی است؟	۰/۵
۷	تعیین کنید فلاسفه زیر «عقل گرا» هستند یا «تجربه گرا»؟ (الف) اوگوست کنت (ب) فرانسیس بیکن	۰/۵
۸	دو مورد از ویژگی های «موجودات عالم عقل» را از نظر فیلسوفان الهی بنویسید.	۰/۵
۹	از نظر فلاسفه مسلمان علاوه بر استدلال عقلی، دو روش دیگری که ما را به حقیقت می رسانند، چیست؟	۰/۵
۱۰	درباره «حکمت مشاء» به سوالات زیر پاسخ دهید: (الف) مؤسس آن در جهان اسلام چه کسی بود؟ (ب) متکی بر آرای کدام فیلسوف یونانی بود؟	۰/۵
۱۱	سفر عرفانی «در خلق با حق» با کدام مبحث کتاب أسفار ملاصدرا تطبیق دارد؟	۰/۵
۱۲	دو مورد از اقدامات علمی و فرهنگی علامه طباطبائی را نام ببرید.	۱
به سؤال های زیر پاسخ کامل بدهید:		
۱۳	تفاوت «رابطه علیّت» با سایر روابط میان موجودات چیست؟ با استفاده از یک مثال توضیح دهید.	۱
۱۴	«علّت تامّه» و «علّت ناقصه» را تعریف کنید.	۱
۱۵	استدلال «دکارت» بر اثبات وجود خدا را در قالب دو مقدمه و یک نتیجه بنویسید.	۱
۱۶	ارسطو قوه عقل را بر اساس کاری که انجام می دهد به دو قسم تقسیم کرده است، آنها را نام برده و تعریف کنید.	۱/۵
۱۷	ضمن تعریف «عقل بالملکه» و «عقل بالمستفاد» تفاوت آنها را توضیح دهید.	۱/۵
۱۸	تعریف «مدینه فاضله» از نظر فارابی چیست؟ مهم ترین تفاوت آن با «مدینه جاهله» را بنویسید؟	۱
۱۹	از نظر ابن سینا علّت نام گذاری عالم ماده، به «عالم طبیعت» چیست؟	۱
۲۰	اصطلاحات زیر را از نظر سهروردی تعریف کنید: (الف) مشرق جهان (ب) حکیم متاله	۱
۲۱	از نظر ملاصدرا اختلاف موجودات، ناشی از چیست؟ تشبیه او را در این زمینه بنویسید.	۱
۲۰	جمع نمره	
سربلند و پیروز باشید .		

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲		تاریخ امتحان: ۱۴۰۱ / ۳ / ۱۲			
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۴۰۱				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			
ردیف		راهنمای تصحیح					نمره
۱	الف) صحیح (ص ۵) ب) غلط (ص ۱۱) ج) صحیح (ص ۱۱) د) غلط (ص ۵۶) هـ) صحیح (ص ۶۲) و) صحیح (ص ۹۳) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)					۱/۵	
۲	الف) هستی (یا وجود) - چیستی (یا ماهیت) (ص ۳) ج) وابسته (یا نیازمند) - غیروابسته (یا بی نیاز) (ص ۴۶) هـ) عقل اول (ص ۶۳) و) بدایه الحکمه - نهایه الحکمه (ص ۱۰۵) ب) بالغیر (ص ۱۲) د) نطق (یا سخن یا کلمه) (ص ۵۴) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)					۲/۲۵	
۳	الف) ۱- انسان حیوان است. (ص ۷) ب) ۲- امتناعی (ص ۹) ج) ۱- آفتاب نسبت به چشم (ص ۶۳) د) ۲- عقل بالقوه (ص ۶۴) هـ) ۱- الشواهد الربوبیه (ص ۹۰) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)					۱/۲۵	
۴	الف) هیوم (ص ۱۷) ب) دکارت (ص ۱۶) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)					۰/۵	
۵	برهان درجات کمال - برهان حرکت (ص ۳۳ و ۳۴) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)					۰/۵	
۶	محال بودن تسلسل نامتناهی علت ها (ص ۴۲) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)					۰/۵	
۷	الف) تجربه گرا ب) تجربه گرا (ص ۵۷) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)					۰/۵	
۸	از ماده و جسم مجردند - در قید زمان و مکان نیستند - در افعال خود به ابزار مادی نیاز ندارند - علم آنها به حقایق شهودی است - با حواس ظاهری قابل درک نیستند. (دو مورد کافی است.) (ص ۵۴) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)					۰/۵	
۹	شهود - وحی (ص ۶۶) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)					۰/۵	
۱۰	الف) فارابی ب) ارسطو (ص ۷۴) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)					۰/۵	
۱۱	با مبحث علم النفس و مراحل شکل گیری آن تا رسیدن به مرحله معاد (اشاره به دو کلمه نفس و معاد کافی است.) (ص ۹۱) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)					۰/۵	
۱۲	تدریس فلسفه ناظر بر مسائل روز فلسفی - احیای تدریس و تفسیر قرآن کریم - ارتباط با مراکز دانشگاهی و فرهنگی - تربیت شاگردان (دو مورد کافی است.) (ص ۱۰۴ تا ۱۰۶) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)					۱	
۱۳	در رابطه علّیت یا همان رابطه وجودی، وجود یک چیز ضرورتاً وابسته به وجود دیگری است، و اگر علت باشد، معلول آن هم حتماً خواهد بود و اگر علت نباشد، معلول هم نخواهد بود. (ص ۵/۰) این رابطه با روابط دیگری که میان موجودات برقرار است تفاوت دارد، مثلاً رابطه علّیت همانند رابطه دوستی نیست که در آن ابتدا وجود دو فرد فرض می شود و سپس میان آنها دوستی برقرار می گردد. (ص ۱۴/۰) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)					۱	
۱۴	مجموعه عوامل ایجاد کننده معلول را علت تامه می گویند. (ص ۵/۰) و هر یک به تنهایی را علت ناقصه می گویند. (ص ۲۵/۰) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)					۱	

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱ / ۳ / ۱۲	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۴۰۱		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح		
نمره			
۱۵	مقدمه اول: من از حقیقتی نامتناهی و دانا و توانا که خود من و هر چیز دیگری به وسیله او خلق شده‌ایم، تصویری دارم. (۰/۲۵) مقدمه دوم: این تصور نمی‌تواند از خودم باشد، زیرا من موجودی متناهی‌ام، (۰/۲۵) این تصور از هیچ موجود متناهی دیگر هم نیست. (۰/۲۵) نتیجه: پس این تصور از یک وجود نامتناهی است. اوست که می‌تواند چنین ادراکی را به من بدهد. (۰/۲۵) (ص ۳۴ و ۳۵) (ارائه پاسخ به صورت مفهومی نیز قابل قبول است.)		
۱۶	عقل نظری: (۰/۲۵) عقل از آن جهت که درباره اشیا و موجودات و چگونگی آنها بحث می‌کند. (۰/۵) عقل عملی: (۰/۲۵) عقل از آن جهت که درباره رفتارهای اختیاری انسان و بایدها و نبایدهای او بحث می‌کند. (۰/۵) (ص ۵۵)		
۱۷	عقل بالملکه: در این مرحله عقل مفاهیم و قضایای بدیهی را درک می‌کند (۰/۲۵) مثلاً می‌داند که یک چیز نمی‌تواند هم باشد و هم نباشد. (۰/۲۵) و آمادگی دریافت علم را پیدا می‌کند. (۰/۲۵) عقل بالمستفاد: در این مرحله انسان به طوری بر دانش‌هایی که کسب کرده مسلط است (۰/۲۵) که از هر کدام که بخواهد می‌تواند استفاده نماید. (۰/۲۵) مانند یک استاد ریاضی که هر مسئله ریاضی را جلوی او بگذارند، به راحتی حل می‌کند. (۰/۲۵) (ص ۶۴ و ۶۵)		
۱۸	مدینه فاضله مدینه‌ای است که مردم آن به اموری مشغول هستند و به فضایی آراسته‌اند که مجموعه مدینه را به سوی سعادت می‌برد. (۰/۷۵) - مهمترین تفاوت آن با مدینه جاهله در هدف آنها است. (۰/۲۵) (ص ۷۶ و ۷۷)		
۱۹	بدان جهت است که اجزای این عالم هر کدام طبع و ذات خاصی دارند که منشأ حرکات و تغییرات اجزاء و افراد عالم طبیعت می‌باشد. (۰/۵) خود این عالم نیز به عنوان یک کل طبع و ذاتی دارد که منشأ و مبدأ حرکات و تحولات آن است. (۰/۵) (ص ۸۰ و ۸۱)		
۲۰	الف) مشرق جهان: نور محض یا محل فرشتگان مقرب است. (۰/۵) (ص ۸۴) ب) حکیم متاله: کسانی که هم در صور برهانی و هم در اشراق و عرفان به کمال رسیده‌اند. (۰/۵) (ص ۸۵)		
۲۱	با اینکه هستی یک حقیقت واحد است، اما این حقیقت واحد دارای درجات، مراتب و شدت و ضعف است. (۰/۵) در مقام تشبیه، این حقیقت واحد مانند یک کانون نور درخشان است که اشعه آن به میزانی که از کانون دور می‌شود، ضعیف و ضعیف‌تر می‌شود. (۰/۵) (ص ۹۵)		
	جمع نمره	۲۰	

توجه :

بیان پاسخ‌های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می‌باشد.

با تشکر

خدا قوت

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۱۰ / ۱۱	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۰			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).	نمره
------	--------------------------	------

۱	<p><u>تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:</u></p> <p>(الف) حمل حیوان ناطق بر انسان، به دلیل نیاز دارد.</p> <p>(ب) افلاطون در مواردی از خداوند با عنوان «مثال خیر» یاد می کند.</p> <p>(ج) از نظر ابن سینا، برخی امور در جهان طبیعت، مصداق شر و بدی هستند.</p> <p>(د) از نظر ملاصدرا، وجود حقیقتی واحد است؛ پس جایی برای تکثر واقعی در عالم وجود ندارد.</p>	۱						
۲	<p><u>جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:</u></p> <p>(الف) همه اشیائی که موجودند، واجب الوجود هستند.</p> <p>(ب) هر اکلیتوس از حقیقتی به نام سخن می گوید که هم به معنای حقیقتی متعالی و هم نطق و سخن و کلمه است.</p> <p>(ج) مرحله ای را که در آن، عقل هیچ ادراک عقلی ندارد؛ اما استعداد درک معقولات را دارد، عقل می نامند.</p> <p>(د) از نظر فلاسفه مسلمان، «استدلال عقلی»، «شهود» و «.....» هر سه ما را به حقیقت واحد می رسانند.</p>	۱						
۳	<p><u>گزینه مناسب را انتخاب کنید:</u></p> <p>(الف) کودک با استفاده از کلمه «این» یا «آن»، نشان می دهد که به (۱: وجود ۲: ماهیت) اشیاء پی برده است.</p> <p>(ب) از نظر دکارت، درک رابطه علیت توسط انسان به صورت (۱: حسّی و تجربی ۲: فطری) است.</p> <p>(ج) ملاصدرا، نظریه خود را که در مقابل نظر ابن سینا بود (۱: امکان ذاتی ۲: امکان فقری) نامید.</p> <p>(د) علم موجودات عالم عقول یا همان فرشتگان، به حقایق اشیاء از طریق (۱: شهود ۲: استدلال عقلی) است.</p>	۱						
۴	<p>رابطه وجود با هر یک از مفاهیم ذکر شده در جدول، از نوع ضرورت است یا امکان یا امتناع؟</p> <table border="1"> <tr> <td>دیو:</td><td>مثلث چهارضلعی:</td><td>خدا:</td></tr> <tr> <td>الف: ؟</td><td>ب: ؟</td><td>ج: ؟</td></tr> </table>	دیو:	مثلث چهارضلعی:	خدا:	الف: ؟	ب: ؟	ج: ؟	۰/۷۵
دیو:	مثلث چهارضلعی:	خدا:						
الف: ؟	ب: ؟	ج: ؟						
۵	<p>هر یک از گزاره های زیر، نظر کدام فیلسوف درباره خداوند است؟</p> <p>الف: حرکت در این عالم نیازمند یک محرکی است که خودش حرکت ندارد.</p> <p>ب: قبول خداوند، زندگی ما را در بستری قرار می دهد که آن را با ارزش می سازد.</p> <p>ج: اثبات ضرورت وجود خداوند از طریق وظایف اخلاقی امکان پذیر است.</p> <p>۱- ارسطو ۲- دکارت ۳- کانت ۴- کاتینگهام</p>	۰/۷۵						
	ادامه سؤال ها در صفحه دوم							

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۱۰ / ۱۱	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۰			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).		
	نمره		

به سؤال‌های زیر، پاسخ کوتاه بدهید:

۶	یک فیلسوف مسلمان و یک فیلسوف اروپایی را که «نظریه مغایرت وجود و ماهیت» را پایه برهان خود در خدانشناسی قرار داده‌اند، نام ببرید.	۰/۵
۷	دو مورد از معیارهای یک زندگی معنادار را از نظر فلاسفه مسلمان نام ببرید.	۰/۵
۸	با توجه به فلسفه سهروردی به سؤال‌های زیر پاسخ بدهید: الف) نام عالم ماده یا جهان تاریکی در جغرافیای عرفانی او چیست؟ ب) تعبیری که برای خداوند به کار برده است، چه می‌باشد؟ ج) کسی که هم در صور برهانی و هم در عرفان سرآمد است، چه نام دارد؟	۰/۷۵

به سوال‌های زیر پاسخ کامل بدهید:

۹	تفاوت رابطه علیت با سایر روابط را با ذکر یک مثال توضیح دهید.	۰/۷۵
۱۰	از نظر فلاسفه مسلمان منشأ اعتقاد به علیت چیست؟ توضیح دهید.	۱
۱۱	انتقاد هیوم بر «برهان نظم» را توضیح دهید.	۱
۱۲	برهان فارابی در اثبات وجود خداوند را شرح دهید.	۱/۲۵
۱۳	عقل نظری و عقل عملی را از نظر ارسطو با ذکر مثالی تعریف کنید.	۲
۱۴	نظر دکارت در مورد عقل و جایگاه آن را توضیح دهید.	۱
۱۵	یکی از اشکال مخالفت با عقل در جهان اسلام، به صورت مخالفت با فلسفه بود، پاسخ فلاسفه به این مخالفان چه بود؟ توضیح دهید.	۱/۵
۱۶	از نظر فارابی مقام و منزلت «عقل فعال» نسبت به «انسان» مانند چیست؟ توضیح دهید.	۱/۵
۱۷	تعریف «طبیعت» از نظر ابن سینا چیست؟	۱
۱۸	«اصالت ماهیت» را تعریف کرده و یک فیلسوف پیرو «اصالت ماهیت» نام ببرید.	۱/۲۵
۱۹	مقصود ملاصدرا از «مراتب داشتن وجود» چیست؟ با ذکر تشبیهی که بیان کرده، شرح دهید.	۱/۵

جمع نمره

۲۰

سربلند و پیروز باشید.

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۱۰ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه : ۲		تاریخ امتحان : ۱۴۰۰ / ۱۰ / ۱۱				
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۴۰۰				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir				
ردیف		راهنمای تصحیح						نمره

۱	الف) غلط ص ۵ (ب) صحیح ص ۳۲ (ج) غلط ص ۸۱ (د) صحیح ص ۹۵ هر مورد ۰/۲۵	۱
۲	الف) بالغیر ص ۱۱ و ۱۲ (ب) لوگوس ص ۵۴ و ۵۵ (ج) هیولانی ص ۶۴ (د) وحی ص ۶۵ و ۶۶ هر مورد ۰/۲۵	۱
۳	الف) وجود ص ۳ (ب) فطری ص ۱۵ و ۱۶ (ج) امکان فقری ص ۴۶ (د) شهود ص ۵۴ هر مورد ۰/۲۵	۱
۴	الف: امکانی ب: امتناعی ج: وجوبی (ضروری) ص ۱۱ هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵
۵	الف) ارسطو ص ۳۴ (ب) کاتینگهام ص ۳۸ و ۳۹ (ج) کانت ص ۳۶ هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵
۶	ابن سینا - توماس آکوئیناس ص ۶ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۷	۱- جهان را غایتمند بیابد. ۲- انسان را موجودی هدفمند بشناسد. ص ۴۷ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۸	الف: مغرب کامل ص ۸۴ ب: نور الانوار ص ۸۴ ج: حکیم متأله ص ۸۵ هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵
۹	علیت رابطه ای وجودی است، یعنی وجود یکی، ضرورتاً وابسته به وجود دیگری است؛ یعنی مانند رابطه دوستی نیست که در آن ابتدا وجود دو فرد فرض می شود و سپس میان آنها دوستی برقرار می گردد. ص ۱۴	۰/۷۵
۱۰	آنان می گویند همین که ذهن انسان شکل گرفت و متوجه اصل امتناع اجتماع نقیضین شد (متوجه می شود که وجود یک چیز با عدم آن جمع نمی شود)، در می یابد که پدیده ها خود به خود به وجود نمی آیند؛ زیرا این که چیزی خودش به خودش وجود بدهد، به معنای آن است که چیزی که نیست، قبلاً هست باشد و این همان اجتماع نقیضین است که محال بودن آن بدیهی است. ص ۱۷	۱
۱۱	این برهان توانائی اثبات یک وجود ازلی و ابدی و نامتناهی را ندارد؛ این برهان فقط می تواند وجود یک ناظم و خالق را اثبات کند (که این جهان را اداره می کند)، اما این برهان نمی تواند اثبات کند که این ناظم (و خالق) همان خداوندی است که نیاز به علت ندارد و واجب الوجود بالذات است. (و وجودی ازلی و ابدی دارد). ص ۳۵	۱
۱۲	فارابی می گوید در جهان پیرامون ما اشیایی هستند که وجودشان از خودشان نیست و معلول هستند؛ ۰/۲۵ معلول نیازمند علتی مقدم بر خود است ۰/۲۵ و اگر این علت هم خودش معلول و نیازمند علت باشد و آن علت هم نیازمند علتی دیگر باشد ۰/۲۵ و این سلسله تا بی نهایت ادامه یابد و ابتدائی در کار نباشد؛ یعنی باید بی نهایت موجود به وجود بیاید ۰/۲۵ و چنین چیزی امکان پذیر نیست. ۰/۲۵ ص ۴۲ و ۴۳	۱/۲۵
۱۳	عقل از آن جهت که درباره اشیا و موجودات و چگونگی آنها بحث می کند، عقل نظری نام دارد ۰/۵ مانند: بحث درباره خدا و کهکشان و ... ۰/۵ عقل از آن جهت که درباره رفتارهای اختیاری انسان و بایدها و نبایدهای او بحث می کند، عقل عملی نام دارد ۰/۵ مانند: انسان باید راست بگوید، نباید دروغ بگوید و ... ۰/۵ ص ۵۵ و ۵۶	۲

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۱۰ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه : ۲		تاریخ امتحان : ۱۴۰۰ / ۱۰ / ۱۱				
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۴۰۰				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir				
ردیف		راهنمای تصحیح						نمره

۱۴	دکارت به همه توانائی های عقل مانند بدیهیات عقلی، استدلال های عقلی محض و نیز تجربه توجه داشت. او معتقد بود که عقل می تواند وجود خدا و نفس مجرد انسان و اختیار او را اثبات کند. او دیگر به عقل به عنوان یک حقیقت (عالم) برتر و متعالی در جهان (و انسان) قائل نبود. او عقل را صرفاً یک دستگاه تفکر و استدلال به حساب می آورد. ص ۵۸ و ۵۷	۱
۱۵	فیلسوفان در پاسخ این مخالفان می گویند اولاً بسیاری از نظرات سقراط و افلاطون و ارسطو با عقاید اسلامی (آموزه های اسلامی) سازگار است. و ثانیاً فلسفه دانش و شاخه ای از معرفت است که هر فردی از هر ملت و نژادی می تواند وارد آن شود. ص ۶۱ و ۶۲	۱/۵
۱۶	مانند آفتاب است نسبت به چشم ۰/۵ - همانطور که آفتاب نوربخشی می کند تا چشم انسان ببیند و بینا شود، عقل فعال نیز نخست چیزی به قوه عقلی آدمی می رساند بطوری که فعالیت عقلی برای انسان ممکن می شود و در نتیجه، عقل شروع به فعالیت می کند و به ادراک حقایق نائل می شود. ص ۶۳	۱/۵
۱۷	طبیعت مرتبه ای از هستی است که رو به سوی مقصدی خاص دارد و این مقصد در ذات عالم طبیعت است. (و از آن جدایی ناپذیر است). ص ۸۰	۱
۱۸	اصالت ماهیت: از میان دو مفهوم وجود و ماهیت، «ماهیت» است که اصیل و واقعی است و واقعیت خارجی مابه ازاء و مصداق ماهیت است و وجود صرفاً یک مفهوم انتزاعی ذهنی (و اعتباری) است. ۱. میرداماد معتقد به اصالت ماهیت بود. ۰/۲۵ ص ۹۳	۱/۲۵
۱۹	از نظر ملاصدرا هستی یک حقیقت واحد است، ۰/۵ اما این حقیقت واحد دارای درجات، مراتب و شدت و ضعف است. ۰/۵ و در مقام تشبیه این حقیقت واحد مانند یک کانون نور درخشان است. ۰/۵ ص ۹۵	۱/۵
۲۰	جمع نمره	

توجه : بیان جواب های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می باشد.

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		نام و نام خانوادگی:							
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		ساعت شروع: ۸ صبح		تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۲ / ۳۰		تعداد صفحه: ۲							
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۰				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir									
ردیف		سؤالات (پاسخ نامه دارد).											
۱		تعیین کنید کدام عبارت صمیم و کدام یک غلط می باشد. الف) حمل «جسم» بر «مداد و خودکار» به دلیل نیاز دارد. ب) برگه امتحانی که در زیر دست شما است، «واجب الوجود بالغیر» است. ج) رابطه علّیت، رابطه ای وجودی است، مانند رابطه ای که میان دو دوست وجود دارد. د) فارابی برای ابطال تسلسل علل نامتناهی از این مقدمه استفاده کرد که «هر معلولی باید علّتی داشته باشد».											
۲		جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید. الف) بر اساس نظر ملاصدرا که به نظریه، «.....» معروف است، جهان هستی یکپارچه نیاز و تعلق به ذات الهی است. ب) از نظر هراکلیتوس، «.....» هم به معنای عقل به عنوان حقیقتی متعالی و برتر است و هم به معنای نطق و سخن. ج) در نزد حکمای ایران باستان، که همان خداست، با خرد و اندیشه خود، جهانیان و وجدان ها و خردها را آفریده است. د) سهروردی، کسانی را که هم در صور پرهانی به کمال رسیده اند و هم به اشراق و عرفان دست یافته اند، «.....» می نامد. ه) «وجود» که محور فلسفه مشائی و «نور» که اساس فلسفه اشراقی بودند، در فلسفه به هم رسیده و یکی شدند.											
۳		گزینه درست را انتخاب کنید. الف) در قرن ۱۳ میلادی فلاسفه غرب، از طریق ابن سینا و ابن رشد، مجدداً با فلسفه (۱: افلاطون ۲: ارسطو) آشنا شدند. ب) از نظر فلاسفه مسلمان، کشف علل امور طبیعی از طریق (۱: حس و تجربه ۲: عقل) صورت می گیرد. ج) از نظر کانت، اختیار و اراده، ویژگی (۱: بدن ۲: نفس) است. د) در فلسفه سهروردی، عالم ماده (۱: مغرب کامل ۲: مغرب وسطی) نام دارد.											
۴		بر اساس نسبت های سه گانه در قضایا، جدول را کامل کنید. <table><tr><td>الف:</td><td>مثال برای رابطه امکانی</td><td>ج:</td></tr><tr><td>عدد ۲۵ فرد است.</td><td>ب:</td><td>مربع، سه ضلعی است.</td></tr></table>						الف:	مثال برای رابطه امکانی	ج:	عدد ۲۵ فرد است.	ب:	مربع، سه ضلعی است.
الف:	مثال برای رابطه امکانی	ج:											
عدد ۲۵ فرد است.	ب:	مربع، سه ضلعی است.											
۵		هر یک از عبارات زیر نظر کدام فیلسوف درباره فدا است؟ الف) نوعی از هستی وجود دارد که پیوسته ثابت است. ب) تصور انسان از یک موجود علیم و قدیر و نامتناهی، از جانب خداوند داده شده است. ج) ایمان هدیه ای الهی است که خداوند به انسان عطا می کند. ۱- کرگور ۲- افلاطون ۳- کانت ۴- دکارت											
به سؤالات زیر، پاسخ کوتاه بدهید.													
۶		وجه مشترک و وجه اختصاصی موجودات را به ترتیب بنویسید.											
۰/۵		ادامه سؤالات در صفحه دوم											

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		سؤالات امتحان نهایی درس : فلسفه ۲		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		نام و نام خانوادگی:	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		ساعت شروع: ۸ صبح		تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۲ / ۳۰		تعداد صفحه: ۲	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۰							
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir							
ردیف		سؤالات (پاسخ نامه دارد).					
۷		چهار مورد از ویژگی‌های موجوداتِ عالمِ عقول از نظر فلاسفه الهی را بنویسید.					
۸		ارسطو بر چه مبنایی، عقل را به «نظری» و «عملی» تقسیم می‌کند؟					
۹		دو شکل مخالفت با عقل را در جهان اسلام بنویسید.					
۱۰		با توجه به نظر فیلسوفان مسلمان درباره «عقلِ فَعَال» به دو سؤال زیر پاسخ دهید. (الف) وظیفه آن چیست؟ (ب) مقام آن نسبت به انسان مانند چه چیز است؟					
		به سؤال‌های زیر، پاسخ کامل بدهید.					
۱۱		نظر دیوید هیوم را درباره «منشأ اعتقاد به علیّت در نزد انسان» توضیح دهید.					
۱۲		«برهان حرکت ارسطو» مبنی بر اثبات وجود خداوند را بنویسید.					
۱۳		«برهان وجوب و امکان ابن سینا» را شرح دهید.					
۱۴		دکارت «عقل» را به کدام معنا به کار می‌برد و حدود و توانایی و جایگاه عقل نزد او چه میزان است؟					
۱۵		تفاوت «عقل هیولانی» و «عقل بالفعل» را توضیح دهید.					
۱۶		با توجه به نظر ابن سینا درباره طبیعت، به دو سؤال زیر پاسخ دهید. (الف) تعریف طبیعت : (ب) علت نامگذاری آن :					
۱۷		«اصالت ماهیت» و «اصالت وجود» را تعریف کنید و یک فیلسوف از طرفداران هر یک از این دو نظریه را نام ببرید.					
۱۸		در فلسفه ملاصدرا با توجه به این که هستی، یک حقیقت واحد است، تعدّد و تکرّر در عالم چگونه تبیین می‌شود؟ (بدون ذکر تشبیه)					
۲۰		جمع نمره					
سربلند و پیروز باشید.							

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲		تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۲ / ۳۰				
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۴۰۰				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir				
ردیف		راهنمای تصحیح						نمره
۱	الف) غلط ص ۵ (ب) صحیح ص ۱۱ (ج) غلط ص ۱۴ (د) صحیح ص ۴۲						هر مورد ۰/۲۵	
۲	الف) امکان فقری (فقر وجودی) ص ۴۶ (ب) لوگوس ص ۵۵ (ج) مزدا ص ۵۵ (د) حکیم متأله ص ۸۵ (ه) صدراتی (یا ملاصدرا یا حکمت متعالیه) ص ۹۶						هر مورد ۰/۲۵	
۳	الف) (۲) ارسطو ص ۷ (ب) (۱) حس و تجربه ص ۱۸ (ج) (۲) نفس ص ۳۶ (د) (۱) مغرب کامل ص ۸۴						هر مورد ۰/۲۵	
۴	الف) رابطه وجوبی (ب) انسان شاعر است. (یا هر مثال درست دیگر) (ج) رابطه امتناعی ص ۹ و ۱۰						هر مورد ۰/۲۵	
۵	الف) (۲) - افلاطون ص ۳۲ (ب) (۴) - دکارت ص ۳۵ (ج) (۱) - کرگور ص ۳۸						هر مورد ۰/۲۵	
۶	وجود - ماهیت ص ۳						۰/۵	
۷	در قید زمان و مکان نیستند. - از ماده و جسم مجردند. - در افعال خود به ابزار مادی نیاز ندارند. - علم آنها شهودی است. - با حواس ظاهری قابل درک نیستند. - همان فرشتگان هستند. - وجودشان با دلیل و برهان اثبات می شود. (۴ مورد کافی است) ص ۵۴						هر مورد ۰/۲۵	
۸	بر اساس کاری که عقل انجام می دهد. ص ۵۶						۰/۵	
۹	تنگ و محدود کردن دایره اعتبار و کارآمدی عقل در عین پذیرش آن (یا: برخی روش های عقلی در مسائل دینی کاربردی ندارد). مخالفت با فلسفه و منطق، تحت عنوان دستاوردی یونانی و غیر اسلامی (یا: مخالفت با فلسفه که عالی ترین شکل تعقل است). ص ۵۹						هر مورد ۰/۵	
۱۰	الف) عامل فیض رسانی به عقل انسان ها (یا: واسطه فیض هستی میان مراتب بالاتر از خود و عالم طبیعت و انسان) ص ۶۲ (ب) آفتاب نسبت به چشم ص ۶۳						هر مورد ۰/۵	
۱۱	به نظر دیوید هیوم تنها راه شناخت واقعیات، حس و تجربه است، اما اصل علیت و رابطه ضروری میان علت و معلول را نمی توان از حس و تجربه بدست آورد. ۰/۵ از نظر او اعتقاد به علیت در نزد انسان، ناشی از عادت ذهنی است ۰/۵ که یک امر روانی بر اثر توالی و پشت سر هم آمدن پدیده ها است. ۰/۵ ص ۱۶						۱/۵	
۱۲	ارسطو معتقد است که وجود حرکت در عالم نیازمند یک محرکی است که خود آن محرک، حرکت نداشته باشد، ۰/۲۵ زیرا اگر آن نیز حرکت داشته باشد، نیازمند یک محرک دیگر است ۰/۲۵ و این سلسله محرک ها تا بی نهایت جلو خواهد رفت ۰/۲۵ و چنین تسلسلی عقلاً محال است. ۰/۲۵ ص ۳۴						۱	
۱۳	ابن سینا می گوید وقتی به موجودات این جهان نگاه می کنیم می بینیم که این موجودات در ذات خود نسبت به وجود و عدم مساوی هستند، یعنی ممکن الوجود بالذات هستند. ۰/۵ ممکن الوجود بالذات برای خارج شدن از حالت تساوی میان وجود و عدم نیازمند واجب الوجود بالذات است. ۰/۵ پس: موجودات این جهان به واجب الوجودی بالذات وابسته اند که آنها را از حالت امکانی خارج کرده و پدید آورده است. ۰/۵ ص ۴۴						۱/۵	

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲		تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۲ / ۳۰			
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۴۰۰				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			
ردیف		راهنمای تصحیح					نمره
۱۴	دکارت عقل را صرفاً یک دستگاه استدلال به حساب می آورد. نه به عنوان یک حقیقت برتر و متعالی در جهان و انسان ۰/۵ او به همه توانایی های عقل، مانند بدیهیات عقلی، استدلال های عقلی محض و نیز تجربه توجه داشت. ۰/۵ او معتقد بود که عقل می تواند وجود خدا، نفس مجرد انسان و اختیار او را اثبات کند. ۰/۵ ص ۵۸						
۱۵	اولین مرحله عقل، «عقل هیولانی» نام دارد و آن هنگامی است که انسان هیچ ادراک عقلی ندارد؛ ۰/۲۵ اما استعداد و آمادگی درک معقولات را دارد. ۰/۲۵ مانند انسانی که تازه متولد شده است. ۰/۲۵ سومین مرحله، «عقل بالفعل» نام دارد. ۰/۲۵ در این مرحله، عقل شکوفا شده و به فعلیت رسیده ۰/۲۵ و با تمرین و تکرار، دانش هائی را کسب کرده است. ۰/۲۵ ص ۶۴						
۱۶	الف) تعریف طبیعت: مرتبه ای از هستی که رو به سوی مقصدی خاص دارد و این مقصد در ذات عالم طبیعت است. ۰/۵ ب) علت نامگذاری آن: علت نامگذاری این عالم به «طبیعت» بدان جهت است که اجزای این عالم، هر کدام طبع و ذات خاصی دارند ۰/۵ و خود این عالم نیز به عنوان «کل»، طبع و ذاتی دارد که منشأ و مبدأ حرکات و تحولات آن است. ۰/۵ ص ۸۰ و ۸۱						
۱۷	به نظر طرفداران «اصالت ماهیت» امر واقعی خارجی، مصداق ماهیت است؛ ۰/۲۵ یعنی آنچه واقعی است، ماهیت است نه وجود ۰/۲۵ و «وجود» صرفاً یک مفهوم انتزاعی ذهنی است. ۰/۲۵ به نظر طرفداران «اصالت وجود»، وجود است که اصیل و واقعی است ۰/۲۵ و واقعیت خارجی، مابه ازاء و مصداق وجود است. ۰/۲۵ پس وجود اصالت دارد نه ماهیت. ۰/۲۵ فیلسوف معتقد به اصالت ماهیت: میرداماد ۰/۲۵ – فیلسوف معتقد به اصالت وجود: ملاصدرا ۰/۲۵ ص ۹۳						
۱۸	از نظر ملاصدرا با توجه به این که هستی، یک حقیقت واحد است، اما این حقیقت واحد دارای درجات، مراتب و شدت و ضعف است. ۰/۷۵ وجود که حقیقت واحدی است، در تجلیات و ظهورات خود دارای مراتبی می شود ۰/۲۵ و هر مرتبه ای از وجود، به میزان درجه وجودی خود، ظهور آن حقیقت واحد و یگانه است. ۰/۲۵ ص ۹۵						
		جمع نمره					۲۰
سر بلند و پیروز باشید.							

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۱۰ / ۲۴	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۹ (چاپ قدیم-۹۸)			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
۱	<p><u>تعیین کنید کدام عبارت صمیم و کدام یک غلط می باشد:</u></p> <p>(الف) وجود و ماهیت در خارج از ذهن، دو امر جداگانه هستند و مغایرت دارند.</p> <p>(ب) ارسطو گفته است که نمی شود یک نظم بر جهان حاکم باشد، بدون اینکه موجودی برتر از ماده در کار باشد.</p> <p>(ج) ویلیام جیمز معتقد است که دلیل وجود خداوند عمدتاً در تجربه های شخصی درونی ما نهفته است.</p>	۰/۷۵
۲	<p><u>جای های خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:</u></p> <p>(الف) توماس آکوئیناس که با فلسفه ابن سینا آشنا بود، نظریه «.....» را پایه برهان خود در خداشناسی قرار داده بود.</p> <p>(ب) در قضیه «مثلث دارای چهار ضلع است» رابطه محمول با موضوع، رابطه ای می باشد.</p>	۰/۵
۳	<p><u>گزینه درست را انتخاب کنید:</u></p> <p>(الف) کدامیک از خدایان یونان باستان نبود؟ (۱) مزدا (۲) زئوس</p> <p>(ب) به نظر کدام فیلسوف اروپایی، برهان نظم برای اثبات خالق نامتناهی کافی نیست؟ (۱) هیوم (۲) دکارت</p>	۰/۵
به سؤالات زیر، پاسخ کوتاه دهید:		
۴	<p>تعیین کنید که رابطه وجود با هر یک از موارد زیر، «وجودی» است یا «مکانی» یا «متناعی»؟</p> <p>(الف) روح</p> <p>(ب) شریک خدا</p>	۰/۵
۵	کانت برای اثبات وجود خدا از چه مفهومی استفاده کرد؟	۰/۵
۶	دو کاربرد عقل را در فلسفه بنویسید.	۱
۷	حدود قرون سوم تا نهم میلادی کدام گروه عقل را امری شیطانی می دانستند؟	۰/۵
۸	ارسطو عقل را بر چه اساسی به نظری و عملی تقسیم نموده است؟	۰/۵
ادامه سؤالات در صفحه دوم		

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۱۰ / ۲۴	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۹ (چاپ قدیم-۹۸)			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).	نمره
------	--------------------------	------

به سؤالات زیر، پاسخ کامل بدهید:		
۹	تفاوت حمل «حیوان ناطق» بر «انسان» با حمل «موجود» بر «انسان» چیست؟ توضیح بدهید.	۱
۱۰	«واجب الوجود بالغیر» را تعریف کنید.	۰/۷۵
۱۱	نظر فلاسفه مسلمان را در مورد «اصل علیّت» بنویسید.	۱/۵
۱۲	چگونگی درک رابطه علیّت را از نظر دیوید هیوم، به اختصار بنویسید.	۱
۱۳	در پاسخ به این سوال که: آیا تحولات روی زمین از همان ابتدا به سمت پیدایش انسان بوده است یا نه؟ فلاسفه به دو دسته تقسیم می شوند. نظر هر دو دسته را به اختصار بنویسید.	۱/۵
۱۴	افلاطون خداوند را چگونه توصیف نموده است؟	۱
۱۵	استدلال فارابی برای اثبات وجود خدا را شرح دهید.	۱/۵
۱۶	توجه فلاسفه مسیحی در دوره دوم حاکمیت کلیسا به تبیین مسائل دینی با روش عقلانی، چه نتیجه مهمی به دنبال داشت؟	۱/۵
۱۷	نظر کانت را در مورد «کارکرد عقل» شرح دهید.	۱/۵
۱۸	دو ویژگی از ویژگی های «عقول» در فلسفه اسلامی را بنویسید.	۱
۱۹	بر اساس نظر فارابی هدف مدینه فاضله و مدینه جاهله را مقایسه کنید.	۱
۲۰	با توجه به فلسفه سهروردی مفاهیم مقابل را تعریف کنید: الف) نورالانوار ب) مشرق جهان	۱
۲۱	«وحدت حقیقت وجود» را از نظر ملاصدرا توضیح دهید.	۱
۲۰	جمع نمره	۲۰

سربلند و پیروز باشید.

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲
تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۱۰ / ۲۴		تعداد صفحه: ۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۹ (چاپ قدیم-۹۸)	
۰/۷۵	هر مورد ۰/۲۵	ج) درست ص ۳۸	الف) غلط ص ۴ (ب) درست ص ۳۴
۰/۵	هر مورد ۰/۲۵	۱۰ ص (ب) امتناعی	الف) فرق وجود و ماهیت ص ۶
۰/۵	هر مورد ۰/۲۵	۳۶ ص (ب) ۱: هیوم	الف) ۱: مزدا ص ۳۳
۰/۵	هر مورد ۰/۲۵	۱۱ ص (ب) امتناعی	الف) امکانی
۰/۵		۳۷ ص	وظایف اخلاقی یا اخلاق
۱	هر مورد ۰/۵	۵۰ ص ۲- موجوداتی مجرد و برتر از عالم ماده	۱- قدرت تفکر و استدلال
۰/۵		۵۳ ص	بزرگان کلیسا
۰/۵		۵۳ ص	بر اساس کاری که انجام می‌دهد.
۱	در عبارت «انسان حیوان ناطق است» حمل حیوان ناطق بر انسان یک حمل ضروری است و به دلیل نیاز ندارد. ۰/۵ اما حمل وجود بر انسان در عبارت انسان موجود است، رابطه ضروری نیست و به دلیل نیاز دارد. ۰/۵ ص ۵		
۰/۷۵	واجب الوجود بالغير: همان ممکن الوجود است که بالذات وجود برایش ضرورت ندارد ۰/۲۵ اما بعد از وجود، ضرورتش از ناحیه واجب الوجود بالذات نشئت گرفته است، ۰/۲۵ که آن را بوجود آورده است. ۰/۲۵ ص ۱۲		
۱/۵	به نظر آنها اصل علیت یک قاعده عقلی است و از تجربه به دست نمی‌آید ۰/۵ زیرا هر داده تجربی، خود مبتنی بر این قاعده است ۰/۲۵ آنان می‌گویند همینکه ذهن انسان متوجه اصل امتناع اجتماع نقیضین شد، در می‌یابد که پدیده‌ها خود بخود بوجود نمی‌آیند. ۰/۵ این که چیزی خودش به خودش وجود بدهد به معنای آن است که چیزی که نیست، باشد. ۰/۲۵ ص ۱۹		
۱	او تجربه گرا است و درک علیت را از طریق تجربه رد کرده است ۰/۲۵ او می‌گوید که علیت مفهومی فراتر از حس است ۰/۲۵ بر اثر تکرار پدیده‌ها در ذهن ما یک تداعی بوجود می‌آید که چیزی جز یک امر روانی نیست ۰/۲۵ و ما عادت کرده ایم چیزی را علت چیزی دیگر بنامیم. ۰/۲۵ ص ۱۸		
۱/۵	یک دسته از فلاسفه که علاوه بر لوازم اصل علیت به علل معتقدند ۰/۲۵ می‌گویند هر فرایند طبیعی هدف خاصی را تعقیب می‌کند و سرمنزلی تعیین شده دارد. ۰/۵ یک دسته از فلاسفه که علاوه بر لوازم اصل علیت به علل معتقد نیستند، ۰/۲۵ غایت‌مندی زنجیره حوادث را انکار می‌کنند و وجود برخی از فرایندهای تکاملی را در جهان امری اتفاقی به حساب می‌آورند که از پیش تعیین و پیش بینی نشده است. ۰/۵ ص ۲۷		

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۱۰ / ۲۴	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۹ (چاپ قدیم-۹۸)			
		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

۱۴	در سویی دیگر نوعی از هستی وجود دارد که همیشه ثابت است. / نه می زاید و نه از میان می رود. / نه چیز دیگری را به خود راه می دهد / و نه خود در چیز دیگری فرو می شود. / ص ۳۴ (و یا هر یک از توصیفات دیگر افلاطون در مورد خدا / هر مورد ۰/۲۵)	۱
۱۵	در جهان اطراف ما موجودات تماماً معلول هستند یعنی وجودشان وابسته به علت است. ۰/۵ وجود علت مقدم بر معلول است یعنی معلول مشروط به علت است. ۰/۵ اگر در میان تمام موجودات جهان، علت غیر مشروطی نباشد، تسلسل بی نهایت خواهد بود که محال است. ۰/۵ ص ۴۱	۱/۵
۱۶	این توجه با مبانی اولیه کلیسای کاتولیک سازگاری نداشت، ۰/۵ منجر به حاکمیت عقل در مقابل دین شد. ۰/۵ در رنسانس سبب شد تا عقل جای دین را بگیرد و دین را در حاشیه قرار داد. ۰/۵ ص ۵۴	۱/۵
۱۷	به نظر کانت مفاهیمی مانند وجود، ضرورت، امکان و علیت، ساختار ذهن انسان اند ۰/۵ عقل و ذهن، اشیاء خارجی را در این ساختار درک می کند ۰/۵ او عقل را به امری بدل کرد که مفاهیم ذهنی را شناسائی می کند. ۰/۵ ص ۵۴	۱/۵
۱۸	اولین مخلوق - روحانی و غیر مادی - فوق عالم طبیعت - واسطه فیض رسانی ص ۵۹ (ذکر دو مورد کافی است ۰/۵ هر مورد ۰/۵)	۱
۱۹	هدف مدینه فاضله: رسیدن به سعادت ۰/۵ هدف مدینه جاهله: سلامتی جسم و فراوانی لذت ها ۰/۵ ص ۷۱ و ۷۲	۱
۲۰	الف) نور الانوار: مبدأ جهان و خالق هستی و نور محض ۰/۵ ب) مشرق جهان: نور محض یا محل فرشتگان مقرب است. ۰/۵ ص ۸۰	۱
۲۱	بر اساس اصالت وجود، و واحد بودن وجود، وجود خارجی امری واحد است. و موجودات در حقیقت هستی با هم وحدت دارند. ص ۸۷	۱
۲۰	جمع نمره	

توجه :

بیان پاسخ های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می باشد.

با تشکر

خدا قوّت

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۱۰ / ۲۴	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۹ (چاپ جدید-۹۹)	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
------	--------------------------	------

۱	<p><u>تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:</u></p> <p>(الف) میان انسان به عنوان یک «ماهیت» و «وجود»، رابطه ذاتی برقرار است. (ب) دیوید هیوم اصل علیّت را یک اصل تجربی می داند. (ج) در اندیشه حکمای ایران قدیم، مزدا همان خداوند است. (د) از نظر هراکلیتوس، اشیای عالم همان کلمات عقل هستند که حقیقت برتر است. (ه) حیات تعقلی مسلمانان با ظهور اسلام و تشکیل جامعه اسلامی آغاز شد.</p>	۱/۲۵						
۲	<p><u>جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:</u></p> <p>(الف) رابطه علیّت مانند رابطه دوستی نیست، بلکه رابطه ای است. (ب) قبول غایتمندی در جهان، فقط با قبول علت نخستین و امکان پذیر است. (ج) فیلسوفان مسلمان عالی ترین مرتبه شهود را می دانند. (د) دانشمندانی که موضوعات اعتقادی دین را با استدلال و منطق مورد بحث قرار می دهند، نامیده می شوند.</p>	۱						
۳	<p><u>گزینه مناسب را انتخاب کنید:</u></p> <p>(الف) فیلسوفان غربی از طریق ابن سینا و ابن رشد، مجدداً با فلسفه (۱: افلاطون □ ۲: ارسطو □) آشنا شدند. (ب) رابطه محمول با موضوع خود، در قضیه «زمین کروی است»، رابطه (۱: امکانی □ ۲: وجوبی □) است. (ج) به هر یک از عوامل پدید آورنده یک معلول، علت (۱: تامه □ ۲: ناقصه □) می گویند. (د) کامل ترین مرجع حکمت مشاء، کتاب (۱: شفا □ ۲: انصاف □) ابن سینا است.</p>	۱						
۴	<p>رابطه وجود با هر یک از موضوع های زیر، وجوبی است یا امکانی یا امتناعی؟</p> <p>(الف) مایع جامد: (ب) خداوند: (ج) روح:</p>	۰/۷۵						
۵	<p>هر یک از عبارات زیر نظر کدام فیلسوف درباره خدا است؟</p> <p>الف: دلیل وجود خداوند، عمدتاً در تجربه های شخصی درونی ما نهفته است. ب: ضرورت وجود خداوند، از طریق اخلاق و وظایف اخلاقی امکان پذیر است.</p>	<p>۱- کانت ۲- هیوم ۳- ویلیام جیمز</p>						
۶	<p>جدول را کامل کنید:</p> <table border="1"> <tr> <td>شرح دعای سحر</td><td>اصول فلسفه و روش رئالیسم</td><td>بدایه الحکمه</td></tr> <tr> <td>(الف) مؤلف:</td><td>(ب) نویسنده پاورقی ها:</td><td>(ج) مؤلف:</td></tr> </table>	شرح دعای سحر	اصول فلسفه و روش رئالیسم	بدایه الحکمه	(الف) مؤلف:	(ب) نویسنده پاورقی ها:	(ج) مؤلف:	۰/۷۵
شرح دعای سحر	اصول فلسفه و روش رئالیسم	بدایه الحکمه						
(الف) مؤلف:	(ب) نویسنده پاورقی ها:	(ج) مؤلف:						
	ادامه سؤالات در صفحه دوم							

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۱۰ / ۲۴	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۹ (چاپ جدید-۹۹)			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).	نمره
------	--------------------------	------

به سوال های زیر پاسخ کوتاه بدهید:		
۷	به ترتیب، وجه مشترک و وجه اختصاصی موجودات چیست؟	۰/۵
۸	نتیجه و لازمه اصل «سنخیت میان علت و معلول» چیست؟	۰/۵
۹	دو کاربرد عقل در فلسفه را بنویسید.	۱
۱۰	وظیفه عقل فعال چیست؟	۰/۵
۱۱	مؤسس اولین مکتب فلسفی در جهان اسلام چه کسی بود و به چه لقبی شهرت یافت؟	۰/۵
۱۲	با توجه به فلسفه سهروردی، مفاهیم زیر را تعریف کنید: الف: حکیم متأله: ب: مغرب کامل:	۱
۱۳	دو مورد از منابع حکمت متعالیه را نام ببرید.	۰/۵
به سوال های زیر پاسخ کامل بدهید:		
۱۴	از نظر فیلسوفان مسلمان، چرا پدیده ها نمی توانند خود به خود به وجود آیند؟	۱
۱۵	برهان حرکت ارسطو را مبنی بر اثبات وجود خداوند بنویسید.	۱
۱۶	نظریه «امکان فقری» صدر المتألهین را توضیح دهید.	۱
۱۷	«عقل نظری» را از نظر ارسطو تعریف کنید.	۱
۱۸	یکی از اشکال مخالفت با عقل در جهان اسلام، مخالفت با فلسفه بود، دلیل این مخالفان چه بود؟	۰/۷۵
۱۹	«عقل بالملکه» را تعریف کنید.	۱
۲۰	از نظر فارابی، هدف مردم مدینه جاهله چیست؟ چرا؟	۱
۲۱	به نظر ابن سینا، چه چیزی باعث ایجاد خشوع و خشیت در نهاد دانشمند در برابر حق می شود؟	۰/۷۵
۲۲	معنای «اصالت ماهیت» چیست و کدام فیلسوف اصالت ماهیتی بود؟	۱
۲۳	مباحث عمومی فلسفه در کتاب اسفار ملاصدرا، با کدام مرحله از سیر و سلوک عرفانی تطبیق می کند؟ توضیح دهید.	۱
۲۴	بگویید که سبک زندگی کدام دسته از افراد بر اساس تقلید از دیگران شکل می گیرد؟	۰/۷۵
۲۰	جمع نمره	

سربلند و پیروز باشید.

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۱۰ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲		تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۱۰ / ۲۴			
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۹ (چاپ جدید-۹۹)				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			
ردیف		راهنمای تصحیح					نمره
۱	الف) غلط (ص ۳) د) صحیح (ص ۵۵)	ب) غلط (ص ۱۶) ه) صحیح (ص ۷۲)		ج) صحیح (ص ۵۵) (هر مورد ۰/۲۵)		۱/۲۵	
۲	الف) وجودی (ص ۱۴) ب) علت العلل (ص ۲۵) ج) وحی (ص ۶۵) د) متکلم (ص ۷۳)			(هر مورد ۰/۲۵)		۱	
۳	الف) ۲- ارسطو (ص ۷) ج) ۲- ناقصه (ص ۲۴)	ب) ۱- امکانی (ص ۱۰) د) ۱- شفا (ص ۸۰)		(هر مورد ۰/۲۵)		۱	
۴	الف) امتناعی ب) وجوبی ج) امکانی (ص ۱۱)			(هر مورد ۰/۲۵)		۰/۷۵	
۵	الف) ۳: ویلیام جیمز ب) ۱: کانت (ص ۳۲)			(هر مورد ۰/۲۵)		۰/۵	
۶	الف) امام خمینی (قدس سره) (ص ۱۰۰) ج) علامه طباطبائی (ص ۱۰۵)	ب) استاد مطهری (ص ۱۰۴)		(هر مورد ۰/۲۵)		۰/۷۵	
۷	وجود - ماهیت (ص ۳)			(هر مورد ۰/۲۵)		۰/۵	
۸	نظم و قانونمندی معین میان دسته‌های مختلف پدیده‌ها (ص ۲۳)					۰/۵	
۹	عقل به عنوان دستگاه تفکر و استدلال ۰/۵ عقل به عنوان یک موجود متعالی و برتر از ماده ۰/۵ (ص ۵۳)					۱	
۱۰	فیض رسانی به عقل انسان‌ها (ص ۶۲)					۰/۵	
۱۱	فارابی - معلم ثانی (ص ۷۵)					(هر مورد ۰/۲۵) ۰/۵	
۱۲	الف) کسانی که هم در صور برهانی به کمال رسیده و هم به اشراق و عرفان دست یافته‌اند. ب) جهان تاریکی یا عالم ماده که بهره‌ای از نور ندارد. (ص ۸۵)					۱ (هر مورد ۰/۵)	
۱۳	حکمت مشاء - حکمت اشراق (و یادو مورد دیگر) (ص ۹۱)					(هر مورد ۰/۲۵) ۰/۵	
۱۴	زیرا این که چیزی خودش به خودش وجود بدهد، به معنای آن است که چیزی که نیست، قبلاً باشد تا بتواند خودش را به وجود بیاورد و این، همان اجتماع نقیضین است که محال بودن آن بدیهی است. (ص ۱۷)					۱	
۱۵	وجود حرکت در عالم نیازمند یک محرکی است که خود آن، حرکت نداشته باشد؛ زیرا اگر آن نیز حرکت داشته باشد، نیازمند محرک دیگر است و آن نیز نیازمند محرک دیگر و این منجر به تسلسل می‌شود که عقلاً محال است. (ص ۳۴)					۱	

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۱۰ / ۲۴	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۹ (چاپ جدید-۹۹)		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح		
نمره			
۱۶	هر موجودی، وجودش عین وابستگی و نیاز است؛ موجود وابسته و نیازمند باید به وجودی که در ذات خود بی نیاز است، متصل باشد. پس؛ موجودات این جهان به وجودی بی نیاز وابسته هستند. (ص ۴۶)		
۱۷	عقل از آن جهت که درباره اشیا و موجودات و چگونگی آنها بحث می کند، مانند بحث درباره خدا و کهکشان، عقل نظری نام دارد. (ص ۵۶)		
۱۸	آنها می گفتند که دانش فلسفه از یونان وارد جهان اسلام شده و دربردارنده عقاید کسانی مانند سقراط، افلاطون و ارسطو است و این عقاید با عقاید اسلامی ناسازگار است. (ص ۶۱)		
۱۹	در این مرحله، عقل درکی از قضایای ضروری پیدا می کند، مثلاً می داند که یک چیز نمی تواند هم باشد و هم نباشد. در این مرحله انسان می تواند دانش ها را کسب کند. (ص ۶۴)		
۲۰	هدف مردم مدینه جاهله فقط سلامت جسم و فراوانی لذت ها است ۵/۰ آنها گمان می برند که اگر به این لذت ها دست یافتند، به سعادت رسیده و گرنه به بدبختی افتاده اند. (ص ۷۶)		
۲۱	از نظر ابن سینا، تأمل در رابطه طبیعت با ماوراءطبیعت و خدا در کنار تحقیق در روابط میان پدیده ها، دانشمند را از ظاهر پدیده ها عبور می دهد و به باطن آنها می رساند و آنها را به خشوع و خشیت در برابر حق وامی دارد. (ص ۸۱)		
۲۲	اصالت ماهیت: امر واقعی خارجی، مصداق ماهیت است؛ یعنی آنچه واقعی است، ماهیت است نه وجود و وجود صرفاً یک مفهوم انتزاعی ذهنی است. ۷۵/۰ - میرداماد ۲۵/۰ (ص ۹۳)		
۲۳	سفر از خلق به حق: در این سفر سالک می کوشد از طبیعت و عوالم ماورای طبیعت عبور کند و به حق واصل شود و میان او و خدا حجابی نباشد. (ص ۹۰)		
۲۴	کسانی که کمتر اهل اندیشه ورزی هستند و اصولاً یک نظام فکری مشخص شده برای خود ندارند. تصمیم گیری آنها تابع جو حاکم بر جامعه است. (ص ۱۰۸)		
	جمع نمره		
۲۰			

توجه :

بیان پاسخ های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می باشد.

با تشکر

خدا قوّت

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۶ / ۲	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۹	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).		
	نمره		

الف) بخش الزامی

✓ دانش آموز عزیز، به سؤالات ۱ تا ۱۷، جهت کسب ۱۶ نمره پاسخ دهید.

۱	تعیین کنید کدام عبارت صمیم و کدام یک غلط می باشد: الف) وجود وجه اختصاصی موجودات، و ماهیت وجه مشترک آنها می باشد. ب) دکارت می گوید تصور من از حقیقتی نامتناهی و علیم و قدیر نمی تواند از خودم باشد، زیرا من موجودی متناهی هستم. ج) از نظر کانت، اختیار و اراده نمی تواند ویژگی بدن مادی باشد.	۰/۷۵
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید: الف) نام یکی از فلاسفه بزرگ اروپا که با فلسفه ابن سینا آشنا بود، و نظریه «فرق وجود و ماهیت» را پایه برهان خود در خداشناسی قرار داد، بوده است. ب) در قضیه «عدد پنج فرد است» رابطه محمول با موضوع، رابطه ای می باشد.	۰/۵
۳	گزینه درست را انتخاب کنید: الف) حکمای ایران باستان، نخستین پرتو و مخلوق خداوند را چه نامیده اند؟ (۱) مزدا (۲) بهمن ب) به نظر کدام فیلسوف اروپایی دلایل اثبات وجود خداوند که صرفاً متکی بر عقل باشند، مردود هستند؟ (۱) هیوم (۲) دکارت	۰/۵
به سؤالات زیر، پاسخ کوتاه بدهید:		
۴	تعیین کنید که رابطه وجود با هر یک از موارد زیر، «وجوبی» است یا «امکانی» یا «امتناعی»؟ الف) دیو ب) شریک خدا	۰/۵
۵	دو فیلسوف اروپایی را که از تجربه های درونی و عشق و عرفان برای اثبات وجود خدا استفاده کرده اند، نام ببرید.	۰/۵
۶	دو کاربرد عقل را در فلسفه بنویسید.	۱
۷	افلاطون، عقلی را که انسان برای فهم امور باید به آن متصل شود، با دو عنوان یاد می کند، آنها را بنویسید.	۰/۵
۸	ارسطو بر اساس تقسیم عقل، علم و دانش را به دو دسته تقسیم می کند، آنها را نام ببرید.	۰/۵
به سؤالات زیر، پاسخ کامل بدهید:		
۹	تفاوت حمل «شکل سه ضلعی» بر «مثلث» با حمل «موجود» بر «مثلث» چیست؟ توضیح بدهید.	۱
۱۰	«واجب الوجود بالذات» را تعریف کنید.	۰/۷۵
۱۱	نظر فلاسفه مسلمان را در مورد نحوه درک «اصل علیت» بنویسید.	۱/۵
۱۲	«سنخیت علت و معلول» را با ذکر مثال تعریف کنید.	۱
۱۳	در پاسخ به این سوال که: آیا تحولات روی زمین از همان ابتدا به سمت پیدایش انسان بوده است یا نه؟ فلاسفه به دو دسته تقسیم می شوند. نظر هر دو دسته را به اختصار بنویسید.	۱/۵
ادامه سؤالات در صفحه دوم		

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۶ / ۲	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۹			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).	نمره
------	--------------------------	------

۱۴	یکی از برهان‌های ارسطو را بر اثبات وجود خدا و مبدأ نخستین بنویسید.	۱
۱۵	برهان وجوب و امکان ابن سینا را شرح دهید.	۱/۵
۱۶	در دوره اول حاکمیت کلیسا در اروپا، عقل چه جایگاهی داشت؟ توضیح دهید.	۱/۵
۱۷	نظر کانت را در مورد «کارکرد عقل» شرح دهید.	۱/۵

ب) بخش انتخابی

☒ دانش آموز عزیز جهت کسب ۴ نمره از سؤالات ۱۸ تا ۲۵، فقط ۴ سؤال را به دلخواه انتخاب کرده و پاسخ دهید.

۱۸	نظریه «امکان فقری» یا «فقر وجودی» را تعریف کنید.	۱
۱۹	رابطه علیت را تعریف کنید و تفاوت آن را با سایر روابط بنویسید.	۱
۲۰	نتیجه هر کدام از «اصل وجوب بخشی علت به معلول» و «اصل سنخیت میان علت و معلول» را به ترتیب بنویسید.	۱
۲۱	دو مورد از معیارهای یک زندگی معنادار را بنویسید.	۱
۲۲	در فلسفه اسلامی وظیفه «عقل فعال» چیست و مقام آن نسبت به انسان مانند چیست؟	۱
۲۳	دو مورد از ویژگی‌های رئیس مدینه فاضله را از نظر فارابی نوشته و بیان کنید که این ویژگی‌ها در چه کسانی وجود دارد؟	۱
۲۴	با توجه به فلسفه سهروردی مفاهیم مقابل را تعریف کنید: الف) حکیم متأله ب) مشرق جهان	۱
۲۵	دو مورد از منابع حکمت متعالیه را بنویسید.	۱

۲۴	جمع نمره	
----	----------	--

سر بلند و پیروز باشید.

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۶ / ۲	
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره	

الف) بخش الزامی

۱	الف) غلط ص ۳ ب) درست ص ۳۵ ج) درست ص ۳۷ هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵
۲	الف) توماس آکوئیناس ص ۶ ب) وجوبی ص ۱۰ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۳	الف) ۲) بهمن ص ۳۳ ب) ۱) هیوم ص ۳۶ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۴	الف) امکانی ب) امتناعی ص ۱۱ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۵	ویلیام جیمز - برگسون (یا فیلسوفان دیگری که در کتاب نام برده شده اند). ص ۳۸ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۶	۱- قدرت تفکر و استدلال ۲- موجوداتی مجرد و برتر از عالم ماده ص ۵۰ هر مورد ۰/۵	۱
۷	عقل کلی - عقل جهانی ص ۵۲ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۸	علم عملی - علم نظری ص ۵۳ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۹	در عبارت «مثلث شکل سه ضلعی است» حمل شکل سه ضلعی بر مثلث یک حمل ضروری است و به دلیل نیاز ندارد. ۰/۵ اما حمل وجود بر مثلث در عبارت مثلث موجود است، رابطه ضروری نیست و به دلیل نیاز دارد. ۰/۵ ص ۵	۱
۱۰	واجب الوجود بالذات: همان ذاتی است که وجود برایش ضرورت دارد ۰/۲۵ و این ضرورت از ناحیه خود آن ذات است، ۰/۲۵ نه از ناحیه یک امر بیرونی. ۰/۲۵ ص ۱۲	۰/۷۵
۱۱	به نظر آنها اصل علیت یک قاعده عقلی است و از تجربه به دست نمی آید ۰/۵ زیرا هر داده تجربی، خود مبتنی بر این قاعده است ۰/۲۵ آنان می گویند همینکه ذهن انسان متوجه اصل امتناع اجتماع نقیضین شد، در می یابد که پدیده ها خود بخود بوجود نمی آیند. ۰/۵ این که چیزی خودش به خودش وجود بدهد به معنای آن است که چیزی که نیست، باشد. ۰/۲۵ ص ۱۹	۱/۵
۱۲	انسان علاوه بر این که درک می کند که هر حادثه علتی دارد، درک می کند که هر معلولی از هر علتی پدید نمی آید، بلکه هر معلولی از علت خاصی صادر می شود. ۰/۵ مثلاً برای باسواد شدن باید درس خواند. ۰/۵ (یا هر مثال درست دیگر) ص ۲۰	۱
۱۳	یک دسته از فلاسفه که علاوه بر لوازم اصل علیت به عله العلل معتقدند ۰/۲۵ می گویند هر فرایند طبیعی هدف خاصی را تعقیب می کند و سرمنزلی تعیین شده دارد. ۰/۵ یک دسته از فلاسفه که علاوه بر لوازم اصل علیت به عله العلل معتقد نیستند، ۰/۲۵ غایتمندی زنجیره حوادث را انکار می کنند و وجود برخی از فرایندهای تکاملی را در جهان امری اتفاقی به حساب می آورند که از پیش تعیین و پیش بینی نشده است. ۰/۵ ص ۲۷	۱/۵
۱۴	نمی شود که یک نظم و انتظام بر جهان حاکم باشد بدون اینکه موجودی جاویدان و برتر از ماده در کار باشد. (یا برهان دیگر ارسطو) ص ۳۴	۱
۱۵	وقتی به موجودات جهان نگاه می کنیم می بینیم که این موجودات در ذات خود نسبت به وجود و عدم مساوی هستند، یعنی ذاتاً ممکن الوجود می باشند. ۰/۵ ممکن الوجود بالذات برای خروج از حالت تساوی نیازمند واجب الوجود بالذات است. ۰/۵ پس موجودات این جهان به واجب الوجودی بالذات وابسته اند که آنها را پدید آورده است. ۰/۵ ص ۴۳	۱/۵
۱۶	در این دوره بزرگان کلیسا دخالت عقل را عامل تضعیف ایمان می دانستند، ۰/۵ حتی برخی عقل را امری شیطانی می پنداشتند. ۰/۵ ایمان قوی را از آن کسی می دانستند که در برابر شبهه های عقل بایستد. ۰/۵ ص ۵۳	۱/۵

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۶ / ۲	
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح		نمره

۱۷	به نظر کانت مفاهیمی مانند وجود، ضرورت، امکان و علیت، ساختار ذهن انسان اند ۰/۵ عقل و ذهن، اشیاء خارجی را در این ساختار درک می کند ۰/۵ او عقل را به امری بدل کرد که مفاهیم ذهنی را شناسائی می کند. ۰/۵ ص ۵۴	۱/۵
----	---	-----

ب) بخش انتخابی

مصحح گرامی، اگر دانش آموز به بیش از ۴ سؤال انتخابی پاسخ داده باشد، فقط ۴ سؤال اول را تصحیح نمایید.

۱۸	اگر به واقعیات نگاه کنیم، می بینیم که این واقعیات عین وابستگی و نیازند. ملاصدرا این وابستگی را امکان فقری یا فقر وجودی نامید. ۰/۵ این فقر و نیاز باید به منبعی متصل باشد که از غنای ذاتی برخوردار است و آن غنی بالذات همان خداوند است. ۰/۵ ص ۱۳	۱
۱۹	رابطه ای وجودی است، یعنی یکی وجودش وابسته به وجود دیگری است. ۰/۵ مانند رابطه دوستی نیست که در آن ابتدا وجود دو فرد فرض می شود و سپس رابطه دوستی برقرار می گردد. ۰/۵ ص ۱۶	۱
۲۰	تخلف ناپذیری و حتمیت در نظام هستی ۰/۵ - نظم و قانونمندی میان پدیده ها ۰/۵ ص ۲۵	۱
۲۱	جهان را غایتمند بیابد و آن را توضیح دهد. ۰/۵ - انسان را موجودی هدفمند بشناسد و آن هدف را مشخص کند. ۰/۵ (یا هر یک از موارد دیگر) ص ۴۴	۱
۲۲	این عقل عامل فیض رسانی به عقل انسان ها است. ۰/۵ نسبت آن مانند آفتاب است به چشم. ۰/۵ ص ۵۹	۱
۲۳	روحی بزرگ و سرشتی عالی داشته باشد ۰/۲۵ به عالی ترین درجات تفکر و تعقل رسیده باشد. ۰/۲۵ در پیامبر ۰/۲۵ و امامان ۰/۲۵ ص ۷۲	۱
۲۴	الف) حکیم متاله: کسی که هم در صور برهانی به کمال رسیده و هم به اشراق و عرفان دست یافته. ۰/۵ ص ۷۹ ب) مشرق جهان: نور محض یا محل فرشتگان مقرب است. ۰/۵ ص ۸۰	۱
۲۵	۱- فلسفه مشاء، بخصوص اندیشه های مستدل ابن سینا ۰/۵ ۲- حکمت اشراق، اندیشه های سهروردی ۰/۵ ص ۸۵ (یا هر یک از دو مورد دیگر)	۱

۲۴	جمع نمره
----	----------

سربلندی شما در دنیا و آخرت آرزوی ماست.

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۳ / ۲۴	تعداد صفحه: ۳
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

الف) بخش الزامی

✓ دانش آموز عزیز، به سؤالات ۱ تا ۱۶، جهت کسب ۱۶ نمره پاسخ دهید.

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۱	تعیین کنید کدام عبارت صمیم و کدام یک غلط می باشد: الف) وجود، وجه اختصاصی موجودات و ماهیت وجه مشترک آنها می باشد. ب) از نظر ابن سینا، بی نهایت شدن تعداد اشیاء جهان، نیاز آنها را به واجب الوجود بالذات بر طرف نمی سازد. ج) به نظر «تیلور»، افلاطون ابداع کننده خدانشناسی فلسفی است. د) به عقیده فیلسوفان مسلمان، اثبات وجود خدا از طریق استدلال عقلی امکان پذیر است. ه) وجود علت بر وجود معلول مقدم است و وجود علت مشروط به وجود معلول می باشد.	۱/۲۵
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید: الف) حالت یک معلول را که ذاتاً است، می توان به دو کفه ترازو تشبیه کرد که در حالت تساوی هستند. ب) به هر یک از عواملی که در پدید آمدن یک معلول دخالت دارند، علت می گویند. ج) از نظر فارابی، در ابتدای سلسله علت ها و معلول ها، علتی وجود دارد که وابسته به دیگری نیست، یعنی خودش و موجودات دیگر است. د) فیلسوفان الهی معتقدند که عقول (یا فرشتگان) حقایق اشیاء را از طریق درک می کنند.	۱/۲۵
۳	گزینه درست را انتخاب نمایید: الف) کدام اصل، پایه برهان وجوب و امکان ابن سینا قرار گرفته است؟ (۱) مغایرت وجود و ماهیت (۲) تقدم علت بر معلول ب) اگر کسی بگوید در برخی موارد، در عین وجود علت تامه، معلول بوجود نمی آید، این فرد، «اتفاق» به کدام معنا را پذیرفته است؟ (۱) نفی علیت (۲) نفی ضرورت ج) استدلال دکارت برای اثبات وجود خدا، مبتنی بر کدام مورد است؟ (۱) داشتن تصور از خالق نامتناهی (۲) داشتن وجدان اخلاقی د) اولین فیلسوفی که عقل را به «نظری و عملی» تقسیم کرد که بود؟ (۱) ارسطو (۲) افلاطون	۱
۴	هر یک از عبارات زیر عقیده کدام فیلسوف است؟ الف) «در سوی دیگر نوعی از هستی است که نه می زاید و نه از میان می رود.» ب) «ایمان هدیه ای الهی است که خداوند به انسان عطا می کند.» (۱) کرگور (۲) کانت (۳) افلاطون	۰/۵
	ادامه سؤالات در صفحه دوم	

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۳ / ۲۴	تعداد صفحه: ۳
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سوالات	نمره
به سؤال‌های زیر، پاسخ کوتاه بدهید:		
۵	دو فیلسوف تجربه‌گرای اروپائی نام ببرید که می‌گفتند: «یا خدایی نیست و یا ما نمی‌توانیم وجود او را ثابت کنیم».	۰/۵
۶	دو مورد از معیارهای یک زندگی معنادار از نظر فلاسفهٔ مسلمان را بنویسید.	۰/۵
۷	افلاطون عقلی را که عقل انسان برای فهم امور باید به آن متصل شود، با دو نام معرفی نموده، آنها را بنویسید.	۰/۵
به سؤال‌های زیر، پاسخ کامل بدهید:		
۸	تفاوت حمل «حیوان ناطق» بر انسان با حمل «موجود» بر انسان چیست؟ توضیح دهید.	۱
۹	نظریه فقر وجودی یا امکان فقری را کدام فیلسوف مسلمان مطرح نموده است؟ آن را شرح دهید.	۱/۲۵
۱۰	به نظر فیلسوفان مسلمان چرا یک پدیده نمی‌تواند خود به خود و بدون علت بوجود آید؟	۰/۷۵
۱۱	نظر دیوید هیوم را دربارهٔ «علیت» با ذکر مثال شرح دهید.	۱/۵
۱۲	کدام دسته از فیلسوفان، «اتفاق» را به معنای «نفی غایت‌مندی» قبول ندارند؟ نظر آنها را شرح دهید.	۱
۱۳	از نظر هیوم مهم‌ترین برهان فیلسوفان الهی کدام است و دلیل ناتوانی آن برهان، برای اثبات یک وجود ازلی و ابدی و نامتناهی چیست؟	۱
۱۴	کدام فیلسوف یونان باستان از حقیقتی به نام «لوگوس» سخن گفته؟ معنای آن را در نزد وی شرح دهید.	۱/۵
۱۵	به چه دلیل در دورهٔ دوم حاکمیت کلیسا در اروپا، حکمای مسیحی به تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند و نتیجهٔ آن چه بود؟	۱
۱۶	کدام عقیدهٔ کانت، تحولی عظیم در کارکرد عقل به وجود آورد و او وظیفهٔ عقل را چه چیزی می‌دانست؟	۱/۵
ادامهٔ سوالات در صفحهٔ سوم		

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۳ / ۲۴	تعداد صفحه: ۳
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ب) بخش انتخابی

✓ دانش آموز عزیز جهت کسب ۴ نمره از سوالات ۱۷ تا ۲۴، فقط ۴ سؤال را به دلخواه انتخاب کرده و پاسخ دهید.

ردیف	سوالات	نمره
۱۷	رابطه امتناعی را با ذکر مثال تعریف کنید.	۱
۱۸	سنخیت علت و معلول را با ذکر مثال تعریف کنید.	۱
۱۹	نظر دموکریتوس درباره ماده اولیه تشکیل دهنده جهان و نحوه پیدایش عناصر و اشیاء فعلی در جهان را بنویسید.	۱
۲۰	تعریف عشق را از نظر ابن سینا بنویسید.	۱
۲۱	فیلسوفان مسلمان به کسانی که با فلسفه به دلیل یونانی بودن و عدم سازگاری آن با عقاید اسلامی مخالفت می کنند، چه پاسخی می دهند؟ توضیح دهید.	۱
۲۲	مدینه فاضله را از نظر فارابی تعریف کرده و تفاوت آن را با مدینه جاهله بنویسید.	۱
۲۳	با توجه به جغرافیای عرفانی سهروردی، مفاهیم مقابل را تعریف کنید: الف) مشرق جهان ب) مغرب وسطی	۱
۲۴	معنای این نظر که «وجود حقیقتی مشکک است» را توضیح دهید.	۱
۲۴	جمع نمره	۲۴
سر بلندی شما در دنیا و آخرت آرزوی ماست.		

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۳ / ۲۴	
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره	

الف) بخش الزامی

۱	الف) غلط ص ۳ (ب) درست ص ۱۲ (ج) درست ص ۳۳ (د) درست ص ۴۰ (ه) غلط ص ۴۱ هر مورد ۰/۲۵	۱/۲۵
۲	الف) ممکن الوجود ص ۲۱ (ب) ناقصه ص ۲۶ (ج) واجب الوجود - عله العلل ص ۴۲ (د) شهود ص ۵۰ هر مورد ۰/۲۵	۱/۲۵
۳	الف) (۱) مغایرت وجود و ماهیت ص ۶ (ب) (۲) نفی ضرورت ص ۲۶ (ج) (۱) داشتن تصور از خالق نامتناهی ص ۳۵ (د) (۱) ارسطو ص ۵۳ هر مورد ۰/۲۵	۱
۴	الف) (۳) افلاطون ص ۳۴ (ب) (۱) کرکگور ص ۳۸ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۵	هیوم - اوگوست کنت ص ۳۷ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۶	۱- جهان را غایتمند بیابد و آن را توضیح دهد. ۲- انسان را موجودی هدفمند بشناسد و این هدف را مشخص کند. ص ۴۴ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۷	عقل کلی - عقل جهانی ص ۵۲ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۸	در عبارت "انسان حیوان ناطق است"، حمل حیوان ناطق بر انسان یک حمل ضروری است و به دلیل نیاز ندارد. ۰/۵ اما حمل وجود بر انسان در عبارت "انسان موجود است" رابطه ضروری نیست و به دلیل نیاز دارد. ۰/۵ ص ۵	۱
۹	ملاصدرا ۰/۲۵ اگر به واقعیات نگاه کنیم، می بینیم که این واقعیات عین وابستگی و نیازند، وی این وابستگی را امکان فقری یا فقر وجودی نامید. ۰/۵ این فقر و نیاز باید به منبعی متصل باشد که از غنای ذاتی برخوردار است و آن غنی بالذات همان خداوند است. ۰/۵ ص ۱۳	۱/۲۵
۱۰	زیرا اینکه چیزی خودش به خودش وجود بدهد، به معنای آن است که چیزی که نیست، باشد. ۰/۲۵ و این همان اجتماع نقیضین است ۰/۲۵ که محال است. ۰/۲۵ ص ۱۹	۰/۷۵
۱۱	دیوید هیوم می گوید مثلاً بر اثر تکرار مشاهده خوردن و روشن شدن زمین، ۰/۵ در ذهن ما چنین تداعی می شود که خوردن علت روشن شدن زمین است ۰/۵ و این تداعی چیزی جز یک امر روانی ناشی از توالی پدیده ها نیست. ۰/۵ ص ۱۸	۱/۵
۱۲	آن دسته از فلاسفه که علاوه بر لوازم اصل علیت به عله العلل معتقدند ۰/۲۵ می گویند هر فرایند طبیعی هدف خاصی را تعقیب می کند و سرمنزلی تعیین شده دارد ۰/۵ اگر چه انسان ها به دلیل محدودیت های علمی نتوانند این اهداف را کشف کنند. ۰/۲۵ ص ۲۷	۱
۱۳	زیرا بر اساس نظم موجود جهان، حداکثر می توان یک ناظم و مدیر را اثبات کرد ۰/۵ اما نمی توان به یک خالق نامتناهی واجب الوجود رسید. ۰/۵ ص ۳۶	۱
۱۴	هر اکتیتوس ۰/۲۵ لوگوس در نزد او هم به معنای عقل است ۰/۲۵ و هم نطق. ۰/۲۵ کلمه و سخن در نزد او ظهور و پرتو عقل است. ۰/۲۵ عقل همان حقیقتی است که هم جهان و اشیاء ظهور او هستند و هم کلمات و سخن ۰/۲۵ و به نظر او اشیاء عالم همان کلمات عقل و بیان علم و حکمت او هستند. ۰/۲۵ ص ۵۱	۱/۵

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۳ / ۲۴	
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره	

۱۵	در این دوره، حکمای مسیحی تحت تاثیر مطالعه کتاب های ابن سینا و ابن رشد و سایر فیلسوفان مسلمان، به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند. ۰/۵ اما از آنجا که این توجه با مبانی اولیه کلیسای کاتولیک سازگاری نداشت، منجر به حاکمیت عقل در مقابل دین شد. ۰/۵ ص ۵۴	۱
۱۶	به نظر کانت مفاهیمی مانند وجود، ضرورت، امکان و علیت، ساختار ذهن انسان اند ۰/۵ و عقل و ذهن، اشیاء خارجی را در این ساختار درک می کند. ۰/۵ او عقل را به امری بدل کرد که مفاهیم ذهنی را شناسائی می کند. ۰/۵ ص ۵۴	۱/۵
بخش انتخابی (ب)		
۱۷	اگر در قضیه ای برقراری ارتباط میان موضوع و محمول غیرممکن باشد، رابطه آنها امتناعی است ۰/۵ مثلاً «عدد هشت فرد است» ۰/۵ (یا هر مثال درست دیگر) ص ۱۰	۱
۱۸	انسان علاوه بر این که درک می کند که هر حادثه علتی دارد، درک می کند که هر معلولی از هر علتی پدید نمی آید، بلکه هر معلولی از علت خاصی صادر می شود. ۰/۷۵ مثلاً برای باسواد شدن باید درس خواند. ۰/۲۵ (یا هر مثال درست دیگر) ص ۲۰	۱
۱۹	او معتقد بود که ماده اولیه تشکیل دهنده جهان، اتم ها و ذرات ریز تجزیه ناپذیر و غیر قابل تقسیمی هستند که در فضای غیر متناهی پراکنده بودند ۰/۵ و برخورد اتفاقی این ذرات سرگردان سبب پیدایش عناصر و اشیاء فعلی در جهان شده است. ۰/۵ ص ۲۳	۱
۲۰	هر یک از ممکنات به واسطه حقیقت وجودش، همیشه مشتاق کمالات و خیرات است و بر حسب فطرت خود از بدی ها گریزان است. ۰/۵ همین اشتیاق ذاتی و ذوق فطری را که سبب بقای ممکنات و مخلوقات است، عشق می نامیم. ۰/۵ ص ۴۵	۱
۲۱	در پاسخ به این ایراد، فلاسفه می گویند جدا از اینکه بسیاری از آراء فیلسوفان یونان با آموزه های اسلامی سازگاری دارد، ۰/۵ باید توجه کنیم که فلسفه شاخه ای از معرفت است که هر فردی از هر ملت و نژاد می تواند وارد این شاخه از دانش بشود. ۰/۵ ص ۵۸	۱
۲۲	مدینه های که مردم آن به اموری مشغول و به فضایی آراسته اند که مدینه را به سوی سعادت می برد. ۰/۷۵ تفاوت آن با مدینه جاهله در هدف آن است. ۰/۲۵ ص ۷۱	۱
۲۳	الف) مشرق جهان: نور محض یا محل فرشتگان مقرب است. ۰/۵ ب) مغرب و وسطی: در میان مشرق محض و مغرب کامل قرار دارد که در آن نور و ظلمت به هم آمیخته اند. ۰/۵ ص ۸۰	۱
۲۴	یعنی اینکه وجود حقیقتی واحد است، اما این حقیقت واحد، مراتب و درجاتی عالی دارد. ۰/۵ شدت و ضعف وجود مانند شدت و ضعف در نور است. ۰/۵ ص ۸۷	۱
۲۴	جمع نمره	

توجه :

بیان پاسخ های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می باشد.
با تشکر ، خدا قوت

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲- چاپ ۹۸	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۱۰ / ۰۹	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).	نمره
------	--------------------------	------

۱	<p>تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:</p> <p>(الف) حمل «حیوان ناطق» بر «انسان» یک حمل ضروری است و به دلیل نیاز دارد.</p> <p>(ب) ارسطو معتقد بود که بدون موجودی جاودان و برتر از ماده، وجود نظم و انتظام در جهان محال است.</p> <p>(ج) فلاسفه الهی، توانایی بشر در ساختن مفاهیم کلی را بر توی از عقل مجرد می دانند.</p> <p>(د) هراکلیتوس معتقد به حقیقتی به نام لوگوس بود که به معنای عقل و نطق می باشد.</p>	۱
۲	<p>جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:</p> <p>(الف) همه موجودات از نظر «وجود» با هم اشتراک دارند و اختلاف آنها از جهت می باشد.</p> <p>(ب) دیوید هیوم که اساساً تجربه گرا است، امکان معرفت از طریق و بدون را رد می کند.</p> <p>(ج) کانت ضرورت وجود خدا را از طریق اثبات کرده است.</p> <p>(د) اعتقاد به خدایی می تواند به زندگی معنا بدهد که به کمک و منطق وجودش را پذیرفته باشیم و در ارتباط با او زندگی کنیم.</p> <p>(ه) حکمای ایران باستان معتقد بودند که همان خدا است و با خود، جهانیان را آفریده است.</p>	۲
۳	<p>هر یک از گزینه ها عقیده کدام شخصیت درباره عقل می باشد:</p> <p>۱- ارسطو</p> <p>۲- افلاطون</p> <p>۳- هیوم</p> <p>۴- کانت</p> <p>۵- بزرگان کلیسا از قرن ۳ تا ۹ م</p> <p>(الف) انسان برخوردار از مراتبی از عقل جهانی و کلی می باشد.</p> <p>(ب) عقل، ذاتی انسان است و همان نطق می باشد.</p> <p>(ج) عقل عامل تضعیف ایمان می باشد.</p> <p>(د) عقل بعنوان عامل شناسایی مفاهیم ذهنی است.</p>	۲

به سؤالات زیر، پاسخ کوتاه بدهید:

۴	دو فیلسوفی را که در اروپا در بین قرن های ۱۳ تا ۱۵ میلادی، دیدگاه های ابن سینا را ترویج کردند، نام ببرید:	۰/۵
۵	<p>رابطه هر یک از مفاهیم زیر را با محمول وجود تعیین نمایید: (واجب، ممکن، ممتنع)</p> <p>(الف) شریک خدا (ب) کوه الماس (ج) انسان (د) خداوند متعال</p>	۱
۶	<p>هر یک از اصول زیر چه نتیجه ای در پی دارد؟</p> <p>(الف) اصل علیت: (ب) اصل سنخیت:</p>	۱
۷	<p>هر یک از موارد زیر عقیده چه شخص یا اشخاصی بوده است؟</p> <p>(الف) یا خدایی نیست یا نمی توانیم او را اثبات کنیم. (دو نفر)</p> <p>(ب) دلیل وجود خداوند عمدتاً در تجربه های شخصی درونی ما نهفته است.</p> <p>(ج) ایمان هدیه ای الهی می باشد.</p>	۱

ادامه سؤالات در صفحه دوم

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		سؤالات امتحان نهایی درس : فلسفه ۲- چاپ ۹۸		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		نام و نام خانوادگی :	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		ساعت شروع: ۱۰ صبح		تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۱۰ / ۰۹		تعداد صفحه: ۲	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸							
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir							
ردیف		سؤالات (پاسخ نامه دارد).					
نمره							
۸	از میان معیارهای یک زندگی معنادار که بعد از پذیرش وجود خداوند مطرح می شوند؛ یک مورد را بنویسید:						
۹	از نظر فلاسفه مسلمان سه راه برای رسیدن به حقیقت وجود دارد که یکی از آنها وحی می باشد، دو مورد دیگر را نام ببرید:						
۱۰	دو مصداق عقل نزد فلاسفه مسلمان را بنویسید:						
۱۱	معلم اول و معلم ثانی به ترتیب لقب کدام فلاسفه بوده است؟						
۱۲	در مورد کتب ابن سینا به دو سوال زیر پاسخ دهید: (الف) کدام کتاب او مختصر کتاب شفا می باشد؟ (ب) کدام کتابش شامل آخرین دیدگاه های او در حکمت می باشد؟						
۱۳	سه اصل از اصول فلسفی ملاصدرا را نام ببرید:						
۱۴	مهم ترین کتاب فلسفی ملاصدرا که با الهام از مراحل عرفانی نگاشته شده، کدام است؟						
۱۵	کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم مشتمل بر چه موضوعاتی می باشد؟						
به سؤالات زیر، پاسخ کامل دهید:							
۱۶	از نظر فلاسفه مسلمان چگونه می توان از اصل امتناع اجتماع نقیضین، نتیجه گرفت که پدیده ها خود بخودی بوجود نمی آیند؟						
۱۷	فارابی عقل فعال را به چه چیزی تشبیه کرده است و چرا؟						
۱۸	از نظر فارابی دو وجه تشابه مدینه فاضله را با بدن سالم انسان بنویسید:						
۱۹	ابن سینا وجود شر و بدی را در طبیعت چگونه توضیح داده است؟						
۲۰	جمع نمره						
سر بلند و پیروز باشید.							

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲- چاپ ۹۸		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۱۰ / ۰۹	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
ردیف	راهنمای تصحیح			
۱	الف) غلط (ص ۵) ب) صحیح (ص ۳۴) ج) صحیح (ص ۵۰) د) صحیح (ص ۵۱) (هر مورد ۰/۲۵)			
۲	الف) ماهیت (ص ۳) ب) استدلال عقلی - تجربه (ص ۱۸) ج) اخلاق (ص ۳۷) د) عقل - روحی یا معنوی (ص ۴۴) هـ) مزدا - خرد (ص ۵۱) (هر مورد ۰/۲۵)			
۳	الف) ۲- افلاطون (ص ۵۲) ب) ۱- ارسطو (ص ۵۳) ج) ۵- بزرگان کلیسا در قرن ۳ تا ۹ (ص ۵۳) د) ۴- کانت (ص ۵۴) (هر مورد ۰/۵)			
۴	آلبرت کبیر - راجر بیکن (ص ۷)			
۵	الف) ممتنع ب) ممکن ج) ممکن د) واجب (ص ۱۱) (هر مورد ۰/۲۵)			
۶	الف) ارتباط و پیوستگی موجودات جهان ب) نظام معین در جهان (ص ۲۵) (هر مورد ۰/۵)			
۷	الف) هیوم - اگوست کنت ب) ویلیام جیمز (برگسون هم درست است) ج) کرکگور (ص ۳۸) (هر مورد ۰/۲۵)			
۸	جهان را غایتمند بیابد و آن را توضیح دهد (یا هر یک از موارد پنج گانه ای که در کتاب آمده) (ص ۴۴)			
۹	عقل - شهود (ص ۶۲) (هر مورد ۰/۵)			
۱۰	۱- عقل به عنوان وجودی برتر و متعالی در هستی ۲- عقل به عنوان قوه استدلال و شناخت (ص ۵۹) (هر مورد ۰/۵)			
۱۱	ارسطو - فارابی (ص ۷۱) (هر مورد ۰/۵)			
۱۲	الف) نجات ب) اشارات و تنبیهات (ص ۷۵) (هر مورد ۰/۵)			
۱۳	اصالت وجود - وحدت حقیقت وجود - تشکیک وجود (ص ۸۶ و ۸۷) (هر مورد ۰/۵)			
۱۴	اسفار اربعه (ص ۸۴) (هر مورد ۰/۵)			
۱۵	نقد ارکان ماتریالیسم (یا فلسفه های جدید) - بیان یک دوره فلسفه اسلامی (ص ۸۹) (هر مورد ۰/۵)			
۱۶	زیرا اینکه چیزی خودش به خودش وجود بدهد، (۰/۵) به معنای آن است که چیزی که نیست، باشد و این محال است. (۰/۵) (ص ۵۹)			

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲- چاپ ۹۸	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۱۰ / ۰۹	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح		
۱۷	به آفتاب تشبیه کرده (۰/۵) زیرا عقل فعال برای انسان درست مانند آفتاب است نسبت به چشم که عامل بینایی می شود (۰/۲۵) یعنی عقل فعال با افاضه ی خود در قوه عقل آدمی، سبب فعالیت عقلی و ادراک حقایق می شود. (۰/۲۵) (ص ۵۹)		
۱۸	زیرا هر عضو آن متناسب با ویژگی خود وظیفه ای دارد و آن را به نحو احسن انجام می دهد. (۰/۵) و همانطور که در بدن انسان، برخی از اندامها بر برخی تقدم دارند، برخی از اعضای جامعه نیز بر برخی تقدم دارند. (۰/۵) (ص ۷۲)		
۱۹	او می گوید در یک نگاه کلی به طبیعت متوجه می شویم که تمام اموری که به ظاهر بی نظمی هستند، در واقع برای اعتدال طبیعت (۰/۵) و کمال نهایی آن و در یک نظم کلی لازم می باشند. (۰/۵) (ص ۷۶)		
	جمع نمره		
	۲۰		

توجه :

بیان پاسخ های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می باشد.

با تشکر
خدا قوّت

رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۶ / ۰۴	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۱	تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد: الف) مقصود فلاسفه از « فطرت اول » همان حالت عادی ما در برخورد با مسائل هر روز زندگی است. ب) در زمان خلافت بنی عباس، ایران مرکز خلافت اسلامی شد. ج) اگر مفهوم وجود، عین مفهوم ماهیت بود، دیگر تصور هر ماهیتی برای اثبات وجود آن کافی بود. د) « حادث » عبارت است از چیزی که « نیستی مقدم بر هستی » برای او فرض نمی شود. ه) با توجه به اصول حکمت متعالیه، موجودات عالم از حیث وجود خود، ذات حق را نمایان می سازند. و) حکمت اشراق، شیوه استدلالی محض را با سیر و سلوک قلبی همراه می سازد. ز) سهروردی برای تبیین نظام آفرینش از قاعده « امکان اشرف » استفاده کرده است. ح) فلسفه اسلامی، قومی و محلی است و خود را به جامعه خاصی متعلق می داند.	۲
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید: الف) بحث درباره « وجود » به هر زبان که مطرح شود، به قلمرو دانش تعلق دارد. ب) مورخان فلسفه، اصالت اروپائیان را تا حد زیادی متأثر از فلسفه اسلامی می دانند. ج) قبول اصل « » مستقل از ادراک آدمی، مرز جدایی فلسفه از سفسطه است. د) نویسنده کتاب « شفا » است. ه) ابن سینا انسان را عالم می داند. و) مکتب کلامی نهضتی ضد عقلی بود. ز) طبق نظر ملاصدرا مفهوم اصیل است و مفهوم اعتباری می باشد.	۲
۳	با توجه به « ملاک نیازمندی معلول به علت » هریک از موارد سمت راست با کدام یک از گزینه ها در سمت چپ مرتبط است؟ الف) نظریه متکلمان اسلامی ب) نظریه حکمت متعالیه ۱- فقر وجودی ۲- امکان ذاتی ۳- حدوث	۰/۵
به سؤال های زیر، پاسخ کوتاه بدهید:		
۴	مابعدالطبیعه برای مطالعه عمیق واقعیت اشیاء از چه روشی استفاده می کند؟	۰/۵
۵	با توجه به « سنخیت علت و معلول » به سؤال های زیر پاسخ دهید: الف) اصل سنخیت علت و معلول به چه معناست؟ ب) از این اصل چه نتیجه ای گرفته می شود؟	۱
۶	مؤسس فلسفه اسلامی یا فلسفه نبوی چه کسی است؟	۰/۵
۷	یک مورد از مواردی را که معتزله انکار می کردند، بنویسید:	۰/۲۵
۸	از منابع حکمت اشراق، دو مورد را نام ببرید:	۰/۵
۹	چرا حکما یا فلاسفه در استدلال های خود از « حسن و قبح » استفاده نمی کردند؟	۰/۵
۱۰	تشابه و تفاوت روش متکلمان و روش فلاسفه مشائی چیست؟	۱
	ادامه سؤالات در صفحه دوم	

رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۶ / ۰۴	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۱۱	نویسنده کتاب «شواهد الربوبیه» کیست؟	۰/۵
۱۲	در سفر چهارم یعنی سفر «فی الخلق بالحق» سالک یا عارف چه کاری انجام می دهد؟	۰/۵
۱۳	نام دیگر نظریه «تشکیک وجود» چیست؟	۰/۵
۱۴	طبق نظر ملاصدرا، اگر موجودی در مرتبه وجودی خود از چنان شدتی برخوردار باشد که هیچ نقص و ضعفی در آن قابل تصور نباشد، به تعبیر قرآن چه نام دارد؟	۰/۵
	هر یک از اصطلاحات زیر را در یک سطر تعریف کنید:	
۱۵	الف) واجب الوجود: ب) علت تامه: ج) انوار قاهر: د) معلوم بالذات:	۰/۵ ۰/۵ ۱ ۱
به سؤال های زیر، پاسخ کامل بدهید:		
۱۶	نظر ابن سینا در مورد «شر و بدی» در طبیعت چیست؟	۰/۵
۱۷	نظر متکلمان در مورد «رابطه عقل و دین» چیست؟	۱
۱۸	اگر به فرض، اصالت با ماهیت باشد، سیمای جهان چگونه خواهد بود؟	۱
۱۹	در حکمت متعالیه با کمک نظریه «تشکیک وجود» اختلاف موجودات چگونه تفسیر می شود؟	۱
۲۰	یکی از انتقاداتی را که بر «نظر مخالفان اصل علیت» وارد است، بیان کنید:	۱
۲۱	علامه طباطبائی با استفاده از اهمیت علم حضوری، چگونه وجود اصل علیت را اثبات کرد؟	۱
۲۲	از ویژگی های سنت فلسفی فلاسفه اسلامی «تفکر و اخلاق» را توضیح دهید:	۰/۷۵
	جمع نمره	۲۰
سر بلند و پیروز باشید.		

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲		تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۶ / ۰۴				
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۸				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir				
ردیف		راهنمای تصحیح						
نمره								
۱	الف) صحیح (ص ۷) هـ) صحیح (ص ۱۳۳)	ب) غلط (ص ۲۰) و) صحیح (ص ۹۳)	ج) صحیح (ص ۳۱) ز) صحیح (ص ۱۰۰)	د) غلط (ص ۴۹) ح) غلط (ص ۱۵۴)	هر مورد (۰/۲۵)		۲	
۲	الف) فلسفه (ص ۱۰) هـ) صغیر (ص ۷۸)	ب) عقل (ص ۲۵) و) اشاعره/اشعری (ص ۸۴)	ج) واقعیت/وجود (ص ۲۸) ز) وجود - ماهیت (ص ۱۲۹)	د) ابن سینا (ص ۷۵)	هر مورد (۰/۲۵)		۲	
۳	الف) ۳- حدوث (ص ۳۸)	ب) ۱- فقر وجودی (ص ۱۲۲)						۰/۵
۴	روش عقلی / استدلال عقلی (ص ۵)							۰/۵
۵	الف) هر علتی معلول خاصی را ایجاد می کند/ هر معلولی از علتی خاص صادر می شود. (ص ۴۱) ب) نظام معین هستی (ص ۴۷)							۱
۶	فارابی (ص ۶۷)							۰/۵
۷	کرام الکاتبین/ کرامات اولیا / معراج / صراط / میزان (ذکر یک مورد کافی است). (ص ۸۵)							۰/۲۵
۸	حکمت یونان/ حکمت مشا / حکمت ایران / تعالیم اسلامی (ذکر دو مورد کافی است). (ص ۹۶ و ۷)							۰/۵
۹	فلاسفه حسن و قبح را مربوط به زندگی انسان می دانند/ درباره خداوند با معیار حسن و قبح قضاوت نمی کنند. (ص ۱۱۵)							۰/۵
۱۰	تشابه: هر دو صرفاً بر استدلال عقلی تکیه می کنند. (۰/۵) تفاوت: اصول و مبادی آنها (۰/۵) (ص ۱۱۴)							۱
۱۱	ملاصدرا / صدرالمتهلین (ص ۱۲۲)							۰/۵
۱۲	به هدایت مردم و کمک به آنها برای رسیدن به حق می پردازد. (ص ۱۲۵)							۰/۵
۱۳	وحدت در عین کثرت و کثرت در عین وحدت (ص ۱۳۱)							۰/۵
۱۴	صمد (ص ۱۳۲)							۰/۵
۱۵	الف) آنچه وجود برایش ضرورت دارد/ رابطه موضوع با وجود، وجوبی یا ضروری است. (ص ۳۳ و ۳۴) ب) وجود دهنده/ هستی بخش به معلول (ص ۴۱) ج) تجلی نور الهی هستند/ سراسر قلمرو هستی را پر کرده اند/ مرتبه هریک بالاتر از دیگری است/ زنجیره طولی از فرشتگان را تشکیل داده اند. (۱) (ذکر دو مورد کافی است). هر مورد (۰/۵) (ص ۱۰۲) د) چیزی که واقعیت آن برای ما آشکار است/ خود آن بی واسطه در نزد ما حاضر می باشد/ به علم حضوری برای ما معلوم است (۱) (ذکر دو مورد کافی است). هر مورد (۰/۵) (ص ۱۰۶)							۳
۱۶	آنچه به نظر ما شر و بدی یا نقص بعد از کمال است برای حفظ تعادل طبیعت لازم است. (ص ۷۶) (۰/۲۵)							۰/۵
۱۷	عقل را در خدمت شریعت می دانند. (۰/۵)							۱
یعنی وظیفه و توانایی عقل تنها در دفاع از حقانیت دین است. (۰/۵) (ص ۱۲۳)								
۱۸	یک جدول با خانه های بی شمار (۰/۵) که هر خانه شکل و اندازه ای متفاوت دارد. (۰/۵) (ص ۱۳۰)							۱

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۶ / ۰۴	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
------	---------------	------

۱۹	وجود، حقیقتی واحد است (۰/۵) اما شدت و ضعف دارد / دارای درجات مختلف است. (۰/۵) یا: اختلاف موجودات ناشی از شدت و ضعف مرتبه وجودی آنهاست (۰/۵) ولی همه موجودات در اصل وجود با هم وحدت دارند. (۰/۵) (ص ۱۳۱)	۱
۲۰	اگر ریشه اعتقاد به علیت، تعاقب دو حادثه باشد، باید میان همه حوادثی که در پی یکدیگر تکرار می شوند، رابطه علیت برقرار باشد. ۲- اگر تکرار حوادث متوالی ما را به علیت منتقل می کند، پس باید بین تکرار و علیت، رابطه علیت برقرار باشد. (ذکر یک مورد کافی است) (ص ۱۴۰ و ۱۴۱)	۱
۲۱	نفس انسان با علم حضوری رابطه نفس را با خواسته ها / اراده / حالات / کارهایی که در دایره وجودش رخ می دهد، درک و به علم حضوری مشاهده می کند که نفس، وجود دهنده به تمام آنهاست. (ص ۱۴۲)	۱
۲۲	فلسفه تنها آموختن نیست. بلکه پیمودن یک راه تکامل در درون است. فیلسوف شدن با کمال و تعالی معنوی و اخلاقی توأم است. (ص ۱۵۲)	۰/۷۵
۲۰	جمع نمره	

توجه :

بیان پاسخ های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می باشد.

با تشکر

خدا قوّت

رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	تعداد صفحه: ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۱۸	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی	http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۱	<p>تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:</p> <p>(الف) ابن سینا مؤسس فلسفه اسلامی یا نبوی است.</p> <p>(ب) فخر رازی انتقاد از فلسفه را وظیفه شرعی خود می دانست.</p> <p>(ج) از نظر شیخ اشراق، هر مشرق نفس نسبت به مشرق بالاتر در حکم مشرق است.</p> <p>(د) فلاسفه بعد از سهروردی، انوار مدبر را «عالم مثال»، یا «عالم ملکوت» نامیده اند.</p> <p>(ه) متکلمان برای عقل در کنار دین، ارزش مستقل قائل هستند.</p> <p>(و) وجود، امری واحد است و در مورد هر چیزی به کار رود، معنایی یکسان دارد. یعنی مفهوم وجود، مشترک معنوی است.</p> <p>(ز) براساس نظر برخی از فلاسفه غرب، «علیت» رابطه ای جعلی و قراردادی میان حوادث جهان است.</p> <p>(ح) از نظر خاور شناسان با مرگ «ابن رشد» حیات فلسفی مشرق زمین خاموش شده است.</p>	۲
۲	<p>جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:</p> <p>(الف) در میان اقسام وجود اگر موضوع، ذاتی باشد که نه از وجود ایا دارد و نه از عدم، آن موضوع را «..... الوجود» می نامند.</p> <p>(ب) علت شرط لازم و کافی برای به وجود آمدن معلول است.</p> <p>(ج) فارابی در برهان تسلسل علل، از اصل تقدّم استفاده کرده است.</p> <p>(د) در دیدگاه فارابی، نسبت رئیس مدینه فاضله به مدینه، مانند نسبت به طبیعت است.</p> <p>(ه) در میان متکلمان، مکتب کلامی نهضتی ضد عقلی بود.</p> <p>(و) طبق نظر سهروردی آنان که هم در صور برهانی و هم در اشراق و عرفان به حد کمال رسیده اند «.....» نامیده می شوند.</p> <p>(ز) حکما کلام را «حکمت» و فلسفه را «حکمت برهانی» نامیده اند.</p> <p>(ح) طرفداران «اصالت وجود»، ماهیت را نتیجه انتزاع ذهن و امری می دانند.</p>	۲
۳	<p>هر یک از موارد سمت راست با کدام یک از گزینه ها در سمت چپ مرتبط است؟</p> <p>(الف) برای تبیین نظام آفرینش از قاعده امکان اشرف استفاده کرد.</p> <p>(ب) کلام شیعه را به اوج خود رساند.</p> <p>(ج) حکمت متعالیه را بنیان نهاد.</p> <p>(د) نویسنده کتاب «اصول فلسفه و روش رئالیسم» است.</p> <p>۱- ملاصدرا</p> <p>۲- محی الدین عربی</p> <p>۳- خواجه نصیر الدین طوسی</p> <p>۴- علامه طباطبایی</p> <p>۵- سهروردی</p>	۱

به سؤال های زیر، پاسخ کوتاه بدهید:

۴	خاستگاه فلسفه اسلامی را در کجا باید جستجو کرد؟	۰/۵
۵	موضوع مابعدالطبیعه یا فلسفه چیست؟	۰/۵
۶	نام مرکزی که هارون به توصیه وزیر خود، برای تجمع اهل علم و فلسفه تأسیس کرد، چه بود؟	۰/۵
۷	متکلمان اسلامی «ملاک نیازمندی معلول به علت» را چه می دانند؟	۰/۵

(ادامه سؤالات در صفحه دوم)

رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	تعداد صفحه: ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۱۸	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).	نمره
------	--------------------------	------

۸	از اصل «ضرورت علی و معلولی» چه نتیجه‌ای گرفته می‌شود؟	۰/۵
۹	مبحث چهارم از سلوک عقلی ملاصدرا که با سفر چهارم عرفا یعنی «سفر فی الخلق بالحق» مطابق است، به چه موضوعاتی اختصاص دارد؟	۰/۵
۱۰	علامه طباطبائی با توجه به کدام نوع علم، رابطه نفس انسان را با افعال و حالات خود، بدون واسطه می‌داند؟	۰/۵
۱۱	ویژگی‌های سنت فلسفی فلاسفه اسلامی را نام ببرید. (سه مورد)	۰/۷۵
هر یک از اصطلاحات زیر را در یک سطر تعریف کنید:		
۱۲	(الف) قدیم	۰/۵
	(ب) ارباب انواع	۰/۷۵
	(ج) علم حصولی	۰/۵
	(د) معلوم بالذات	۰/۷۵
به سؤال‌های زیر، پاسخ کامل بدهید:		
۱۳	آیا از نظر حکما «شکاک واقعی» وجود دارد؟ چرا؟	۰/۷۵
۱۴	نظر ابن سینا در مورد آنچه در طبیعت، «شر و بدی» نامیده می‌شود، چیست؟	۱
۱۵	برخوردهای فکری عرفا و متکلمان با فلاسفه، چه تأثیری بر سرنوشت فلسفه اسلامی گذاشت؟	۱
۱۶	نظر ملاصدرا درباره «رابطه عقل و دین» چیست؟	۱
۱۷	نام نظریه ملاصدرا در پاسخ به مسأله «ملاک نیازمندی معلول به علت» چیست و بر اساس این نظریه «صمد» چگونه موجودی است؟	۱/۵
۱۸	با توجه به مبانی حکمت متعالیه، منظور از «تشکیک وجود» چیست؟	۱
۱۹	در صورت اعتقاد به «اصالت ماهیت» سیمای جهان چگونه ترسیم می‌شود؟	۱
۲۰	یکی از انتقادهایی را که به نظریه مخالفان اصل علیت وارد است، بیان کنید.	۱
۲۰	جمع نمره	۲۰
سربلند و پیروز باشید.		

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه 2		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: 8 صبح		مدت امتحان: 90 دقیقه	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: 2		تاریخ امتحان: 1398 / 03 / 18			
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال 1398				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			
ردیف		راهنمای تصحیح					نمره
1	(الف) غلط (ص 67) (ب) صحیح (ص 87) (ج) غلط (ص 109) (د) صحیح (ص 102) (هـ) غلط (ص 123) (و) صحیح (ص 130) (ز) صحیح (ص 140) (ح) صحیح (ص 151) (هر مورد 0/25)					2	
2	(الف) ممکن (ص 34) (ب) تا مه (ص 41) (ج) علت بر معلول (ص 43) (د) عقل فعال / عقل دهم (ص 64) (هـ) اشاعره / اشعری (ص 84) (و) حکیم متأله (ص 94) (ز) جدلی (ص 115) (ح) اعتباری (ص 129) (هر مورد 0/25)					2	
3	(الف) 5- سهروردی (ص 100) (ب) 3- خواجه نصیرالدین طوسی (ص 115) (ج) 1- ملاصدرا (ص 123) (د) 4- علامه طباطبایی (ص 138) (هر مورد 0/25)					1	
4	متن اسلام یا بطن اسلام (ص 15)					0/5	
5	وجود محض یا مطلق وجود یا وجود بدون قید و شرط یا وجود (ص 4)					0/5	
6	بیت الحکمه یا خزانه الحکمه (ص 21)					0/5	
7	حدوث (ص 38)					0/5	
8	تخلف ناپذیری یا حتمیت نظام هستی یا وجوب یا قطعیت (ص 47)					0/5	
9	مباحث نفس (0/25) و معاد (0/25) (ص 125)					0/5	
10	علم حضوری (ص 142)					0/5	
11	1- تفکر و اخلاق 2- پیوند سازمانی 3- وسعت نظر (ص 152 تا 154)					0/75	
12	(الف) سابقه نیستی ندارد / نیستی مقدم بر هستی برایش فرض نمی شود. (ص 39) (ب) زنجیره ای عرضی از فرشتگان / هم رتبه و هم درجه اند. / نسبت به هم جنبه وجود بخشی ندارند. / تدبیر امور طبیعت بر عهده ایشان است. (ص 102) (ذکر سه مورد کافی است) (ج) علم به اشیاء و امور خارجی که از طریق صورت های علمی / ذهنی حاصل می شود. (ص 104) (د) آنچه واقعیت آن نزد ما حاضر باشد / با علم حضوری به آن علم داریم. / علم ما به آن مستقیم / بی واسطه است. (ص 105) (ذکر سه مورد کافی است)					2/5	

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه 2		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: 8 صبح	مدت امتحان: 90 دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: 2	تاریخ امتحان: 1398 / 03 / 18	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال 1398		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
ردیف	راهنمای تصحیح			
نمره				
13	خیر (0/25) زیرا شکاک‌ترین شکاکان هم در عمل ناچار از واقع بینی و قبول اصل واقعیت می باشد. (0/5) (ص 28)			
14	طبیعت هر شیء، آن را به سوی کمال سوق می دهد (0/25) آنچه به نظر ما شرّ و بدی یا نقص بعد از کمال است (0/25) مانند سیل، طوفان، زلزله، پژمردن گل و (0/25) برای حفظ تعادل طبیعت لازم است / زمینه ساز خیر و کمال بالاتر است. (0/25) (ص 76)			
15	به فلسفه اسلامی تحرک / رونق بخشیدند (0/5) افق های تازه ای پیش روی فلاسفه گشودند. (0/5) (ص 113)			
16	عقل و دین حقیقت واحدی هستند / از یک منبع سرچشمه گرفته اند. (0/5) اگر عقل بدرستی حرکت کند، به نتیجه ای خلاف دین نمی رسد و بالعکس. (0/5) (ص 123)			
17	فقر وجودی (0/5) اگر وجودی در مرتبه خود از چنان شدتی برخوردار باشد (0/25) که هیچ نقص و ضعفی در آن قابل تصور نباشد (0/25) غنای ذاتی دارد (0/25) و بی نیاز مطلق است. (0/25) (ص 132)			
18	وجود، حقیقتی واحد است (0/5) اما شدّت و ضعف دارد / دارای درجات مختلف است. (0/5) یا: اختلاف موجودات ناشی از شدت و ضعف مرتبه وجودی آنهاست (0/5) ولی همه موجودات در اصل وجود با هم وحدت دارند. (0/5) (ص 131)			
19	یک جدول با خانه های بی شمار (0/5) که هر خانه شکل و اندازه ای متفاوت دارد. (0/5) (ص 130)			
20	1- اگر ریشه اعتقاد به علیت، تعاقب دو حادثه باشد، باید میان همه حوادثی که در پی یکدیگر تکرار می شوند، رابطه علیت برقرار باشد. 2- اگر تکرار حوادث متوالی ما را به علیّت منتقل می کند، پس باید بین تکرار و علیّت، رابطه علیّت برقرار باشد. (ذکر یک مورد کافی است) (ص 140 و 141)			
	جمع نمره			
	20			

توجه :

بیان پاسخ‌های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می‌باشد.

با تشکر
خدا قوّت

رشته :	ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس : فلسفه ۲	تعداد صفحه: ۲	ساعت شروع: ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: ۱۳۹۷/۱۰/۳	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۷	مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).	نمره
------	--------------------------	------

۱	تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد: الف) قلمرو اصلی فلسفه، پهنه بی پایان هستی است و به این اعتبار به آن «مابعد الطبیعه» می گویند. ب) پس از ارسطو حوزه های علمی و فلسفی بلافاصله به شهر «اسکندریه» منتقل شد. ج) نخستین و مهم ترین اصلی که می تواند مبدأ تحقیق فلسفی قرار بگیرد، اصل «مغایرت وجود و ماهیت» است. د) «علت ناقصه» شرط لازم، اما ناکافی برای وجود معلول است. ه) نویسنده کتاب «انصاف» ابن سینا است. و) از نظر شیخ شهاب الدین سهروردی نفس ابتدا در «مشرق اکبر» قرار دارد. ز) سنگ بنای همه آگاهی ها و شناخت های ما علم حضوری نفس به دیگران است. ح) کلام شیعه با «خواجه نصیر الدین طوسی» به اوج خود رسید. ط) از نظر خاورشناسان آخرین فیلسوف مسلمان، ابن سینا است.	۲/۲۵
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید: الف) مقصود فلاسفه از فطرت همان حالت عادی مردم در برخورد و تماس با امور زندگی هر روزه است. ب) ابو بشر متی بن یونس کتاب ارسطو را ترجمه کرد. ج) بحث «مواد ثلاث» از ابداعات حکمای است. د) هر قانون علمی دارای دو ویژگی «ضرورت» و «.....» است که آنها را فقط می توان در اصول عقلانی جستجو کرد. ه) ابن سینا جهان را عالم می داند. و) فلاسفه، کلام را حکمت جدلی و فلسفه را حکمت می دانند. ز) طبق نظر ملاصدرا مفهوم «.....» دارای اصالت است، در حالی که مفهوم «.....» اعتباری می باشد.	۲
۳	با توجه به بحث «هلاک نیازمندی معلول به علت»، هریک از عبارات سمت راست با کدام عبارت در سمت چپ ارتباط دارد: الف) نظریه متکلمان اسلامی ب) نظریه حکمت متعالیه ۱- فقر وجودی ۲- امکان ماهوی ۳- حدوث	۰/۵
به سؤالات زیر پاسخ کوتاه بدهید:		
۴	خاستگاه فلسفه اسلامی را در کجا باید جستجو کرد؟	۰/۵
۵	در مورد برهان فارابی به سؤالات زیر پاسخ دهید: الف) بدنبال اثبات چه چیزی است؟ ب) از چه اصلی استفاده کرده است؟	۱
۶	دو مورد از مواردی را که معتزله انکار می کردند نام ببرید.	۰/۵
۷	در جغرافیای عرفانی سهروردی منظور از «مغرب وسطی» چیست؟	۰/۵
۸	تفاوت روش عرفانی با روش اشراقی چیست؟	۰/۵
	ادامه سؤالات در صفحه دوم	

رشته :		سؤالات امتحان نهایی درس :		تعداد صفحه: ۲		ساعت شروع: ۱۰ صبح	
ادبیات و علوم انسانی		فلسفه ۲					
علوم و معارف اسلامی		نام و نام خانوادگی :		تاریخ امتحان: ۱۳۹۷/۱۰/۳		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه							
نام دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۷							
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir							
ردیف		سؤالات (پاسخ نامه دارد.)					
نمره							
۹	برخوردهای فکری عرفا و متکلمان با فلاسفه، چه تأثیری بر فلسفه اسلامی نهاد؟						
۱۰	عبارت زیر، بیانگر عقیده کیست؟ «برهان عقلی بدون کشف و شهود عرفانی و بدون تطبیق داشتن با وحی قرآنی و سنت نبوی و معارف اهلان اثنی عشر به حقیقت راه نمی‌برد»						
۱۱	مبحث چهارم در کتاب «اسفار اربعه» ملاصدرا به چه موضوعاتی اختصاص دارد؟ (سیر چهارم عقلی)						
۱۲	نام دیگر نظریه «تشکیک وجود» را بنویسید.						
۱۳	طبق نظر ملاصدرا اگر موجودی در مرتبه خود از چنان شدتی برخوردار باشد که هیچ نقص و ضعفی در آن قابل تصور نباشد، به تعبیر قرآن کریم چه نام دارد؟						
۱۴	ویژگی‌های سنت فلسفی فلسفه اسلامی را نام ببرید.						
هریک از اصطلاحات زیر را تعریف کنید:							
۱۵	الف) ممتنع الوجود						
	ب) رابطه بعد از وجود						
	ج) مدینه فاضله از نظر فارابی						
	د) انوار مدبر						
	هـ) معلوم بالعرض						
به سؤالات زیر پاسخ تشریحی و کامل بدهید:							
۱۶	نظر ابن سینا در مورد وجود شرّ و بدی در طبیعت چیست؟						
۱۷	نظر ملاصدرا، درباره رابطه عقل و دین چیست؟						
۱۸	اگر به فرض، اصالت با ماهیت باشد، سیمای جهان چگونه خواهد بود؟						
۱۹	در حکمت متعالیه با کمک نظریه «تشکیک وجود» اختلاف موجودات چگونه تفسیر شده است؟						
۲۰	نظر برخی فلاسفه غرب مبنی بر انکار اصل علیت را توضیح دهید.						
۲۱	علامه طباطبایی با استفاده از اهمیت علم حضوری چگونه وجود اصل علیت را اثبات کرد؟						
جمع کل		۲۰					
سربلندی شما در دنیا و آخرت، آرزوی ماست.							

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۷ / ۱۰ / ۳	
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور دی ماه سال ۱۳۹۷		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	الف) صحیح (ص ۴) (ب) صحیح (ص ۲۰) (ج) غلط (ص ۲۸) (د) صحیح (ص ۴۱) (ه) صحیح (ص ۷۵) (و) غلط (ص ۱۰۹) (ز) غلط (ص ۱۰۷) (ح) صحیح (ص ۱۱۵) (ط) غلط (ص ۱۵۱) (هر مورد ۰/۲۵)	۲/۲۵
۲	الف) اول (ص ۷) (ب) شعر (ص ۲۳) (ج) مشائی (ص ۳۴) (د) کلیت (ص ۵۱) (ه) کبیر (ص ۷۸) (و) برهانی / استدلالی / عقلی (ص ۱۱۴) (ز) وجود - ماهیت (ص ۱۲۹)	۲
۳	الف) ۳ / حدوث (ب) ۱ / فقر وجودی (ص ۱۳۲)	۰/۵
۴	در متن و بطن اسلام (ص ۱۵)	۰/۵
۵	الف) بطلان تسلسل علل (ب) اصل تقدم علت بر معلول (هر مورد ۰/۵)	۱
۶	کرام الکاتبین - کرامات اولیا - معراج - صراط - میزان عمل (ص ۸۴ و ۸۵) (ذکر دو مورد کافی است) (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۷	افلاک و ستارگان مرئی که در آن نور و ظلمت به هم آمیخته است. (ص ۹۹)	۰/۵
۸	عرفا به برهان عقلی و استدلال اهمیت نمی دهند. (ص ۱۱۳)	۰/۵
۹	به فلسفه تحرک بخشیدند / افق هایی تازه پیش روی فلاسفه گشودند. (ص ۱۱۳)	۰/۵
۱۰	ملاصدرا / صدر المتألهین (ص ۱۲۴)	۰/۵
۱۱	مباحث نفس و معاد (ص ۱۲۵) (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۱۲	وحدت در عین کثرت، کثرت در عین وحدت (ص ۱۳۱)	۰/۵
۱۳	صمد (ص ۱۳۲)	۰/۵
۱۴	۱- تفکر و اخلاق ۲- پیوند سازمانی ۳- وسعت نظر (ص ۱۵۲ تا ۱۵۴) (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۷۵
۱۵	الف) رابطه وجود با موضوع رابطه امتناعی است. / موضوع از وجود ابا دارد. / چیزی که هرگز موجود نمی شود. (ص ۳۴)	۰/۵
	ب) رابطه فرع / قائم / وابسته به وجود دو طرف است. (ص ۳۷)	۰/۵
	ج) مردمان آن به کارهایی مشغول / به فضایی آراسته اند که مدینه را به سعادت می رساند. (ص ۶۴)	۰/۵
	د) تأثیر طبقه عرضی انوار به وساطت رشته دیگری از فرشتگان (۰/۲۵) که مرتبه آنها پایین تر از ارباب انواع است، (۰/۲۵) انجام می شود. این فرشتگان را حکمای بعد از سهروردی عالم مثال (۰/۲۵) یا ملکوت (۰/۲۵) نامیده اند.	۱
۱۶	ه) چیزی که خودش از ما غایب است. (۰/۲۵) برای ما معلوم واقعی نیست (۰/۲۵) و آگاهی ما به آن از طریق صورت ذهنی است (۰/۲۵) و به همین جهت به آن معلوم مجازی هم می گویند. (۰/۲۵)	۱
	طبیعت هر شیء آن را به سوی خیر و کمال سوق می دهد. حتی آنچه ظاهراً شر و بدی / نقص بعد از کمال است، برای نظام کلی جهان / حفظ اعتدال، لازم است. (ص ۷۶)	۰/۵

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس:	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۷ / ۱۰ / ۳	
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور دی ماه سال ۱۳۹۷		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره	
۱۷	الف) عقل و دین حقیقت واحدی هستند و از یک منبع ازلی سرچشمه می گیرند. اگر عقل به درستی حرکت کند به نتیجه ای مخالف دین نخواهد رسید. (ذکر دو مورد کافی است) (ص ۱۲۳) (هر مورد ۵/۰)	۱	
۱۸	شبیه به یک جدول با خانه های بی شماری خواهد بود که هر خانه شکل و اندازه ای متفاوت دارد. (ص ۱۲۹ و ۱۳۰)	۱	
۱۹	ایشان وجود را حقیقتی مشکک می دانند / اختلاف موجودات در شدت و ضعف مرتبه وجودی آن هاست. ولی همه موجودات در اصل وجود با هم برابرند. (ص ۱۳۱)	۱	
۲۰	علیت را نمی توان از طریق مشاهده و آزمایش کشف کرد. و اعتقاد به اصل علیت ناشی از یک عادت ذهنی است. علیت رابطه ای واقعی میان حوادث نیست. بلکه رابطه ای جعلی / قراردادی است که ذهن در اثر عادت میان حوادث برقرار می سازد. (ذکر دو مورد کافی است) (ص ۱۳۹ و ۱۴۰) (هر مورد ۲۵/۰)	۱	
۲۱	نفس انسان با علم حضوری رابطه نفس را با خواسته ها / اراده / حالات / کارهایی که در دایره وجودش رخ می دهد، درک و به علم حضوری مشاهده می کند که نفس، وجود دهنده به تمام آن هاست. (ص ۱۴۲)	۱	
	جمع کل	۲۰	

توجه : بیان جواب های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز

با تشکر

قابل قبول می باشد.

خدا قوت

تھلیل

آزمون

@Tahlilazemoon